

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM
2010 – 2013**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Karolína Michálková

Zpracování zakázky Televizní seriál pro Českou televizi

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce:

MgA. Kateřina Fričová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

**BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES
2010 – 2013**

BACHELOR THESIS

Karolína Michálková

Order processing of TV series for The Czech television

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

MgA. Kateřina Fričová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 29. března 2013

Karolína Michálková

Poděkování

Ráda bych poděkovala MgA. Kateřině Fričové za trpělivý přístup a čas při vedení práce. Děkuji rodičům za podporu během studia, ohleduplnost a trpělivost. Zároveň bych ráda poděkovala všem, kteří mi ke splnění tohoto cíle dopomohli, ovlivnili mě a inspirovali.

Autor

Anotace

Bakalářská práce sleduje a popisuje procesy a mechanismy příprav, natáčení a uvedení dlouhodobého seriálu na obrazovku. Tato práce je založena na rozhovorech se samotnými tvůrci seriálu a lidmi, kteří se na projektu přímo či nepřímo podíleli. Cílem této práce je věrně popsat veškeré procesy, které jsou pro úspěšné vytvoření a přijetí seriálu nezbytné. Nespornou výhodou výroby tohoto projektu je, že ho vyrábí nezávislí producenti, kteří jsou zároveň i dramaturgy, přistupují k projektu velice osobně na rozdíl od vlastní produkce *České televize*, kde jsou role producenta a dramaturga rozděleny. Producent *České televize* má na starosti velkou spoustu projektů a není proto možné, aby se konkrétní věci věnoval stejným způsobem jako producenti z *Dramedy Productions*. Cílem práce je seznámit čtenáře s výrobou seriálu na zakázku pro *Českou televizi*.

Klíčové pojmy

Bakalářské práce, Česká televize, Dramedy Productions, produkce, televizní seriál, televizní tvorba, Vyprávěj, výroba, zakázka.

Annotation

Bachelor thesis follows and describes the processes and mechanisms of preparation, filming and putting long series on screen. This work is based on interviews with the creators of the series themselves and the people involved in the project directly or indirectly involved. The aim of this work is to accurately describe all the necessary processes required for the successful creation and adoption of the series. Indisputable advantage of production of the project that I describe is that it has been produced by independent producers, who are meantime editors, and so they proceed the project very personally unlike the own production of the Czech Television, where the roles of producers and dramaturges are divided. *The Czech Television* producer is responsible for a plenty of projects and so it is impossible to proceed in the same way as producers of The Dramedy Productions. The aim of my Bachelor thesis is to acquaint the reader with a series of custom production for *The Czech Television*.

Key words

Bachelor's thesis, order, production, television production, television series, Tell me, The Czech television, The Dramedy Productions.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. ASPEKTY SPOLUPRÁCE.....	9
1.1 Aspekty spolupráce s ČT.....	9
1.2 Aspekty spolupráce s Dramedy Productions.....	10
2. PŘÍPADOVÁ STUDIE FORMÁTU SERIÁLU VYPRÁVĚJ.....	12
2.1 Porovnání s ostatními formáty.....	12
2.1.1 Výběr formátu v porovnání s ostatními formáty.....	13
2.1.2 Porovnání Vyprávěj a Cuéntame commo passo.....	14
2.1.3 Porovnání Vyprávěj se Zdivočelou země.....	15
2.2 Historie vzniku.....	16
2.2.1 High concept.....	16
2.2.2 Výběr formátu.....	17
2.2.3 Dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé dramaturgické plánování.....	18
2.2.4 Výběr scénáristy a tvorba prvních scénářů.....	19
2.3 Harmonogram výroby.....	21
2.4 Rozpočet.....	23
2.4.1 Řízení financí.....	24
2.4.2 Cashflow.....	25
2.4.3 Autorské smlouvy, smlouvy o dílo.....	25
3. VÝROBA SERIÁLU.....	27
3.1 Sestavení natáčecího plánu.....	27
3.2 Natáčení.....	29
3.2.1 Produkce.....	29
3.2.2 Denní dispozice.....	31
3.2.3 Režie, první asistent režie, druhý asistent režie.....	33
3.2.4 Skriptka, klapka.....	36
3.2.5 Hlavní kameraman a jeho asistenti – švenkři.....	39
3.2.6 Světla, vrchní osvětlovač, osvětlovači.....	40
3.2.7 Kamerová technika ACE a.s. – kamerový technik.....	44
3.2.8 Grip – technik kamerové techniky.....	45
3.2.9 Zvuk, mistr zvuku, mikrofoniista – plac.....	48
3.2.10 Výprava.....	49
3.2.11 Kostýmní výtvarnice, vedoucí kostymérka.....	51
3.2.12 Make – up.....	51
3.2.13 Casting - herci, epizodní herci, kompars.....	53
3.3 Postprodukce.....	55
4. UVEDENÍ NA OBRAZOVKU.....	57
4.1 Marketingové strategie.....	57
4.2 Sledovanost.....	59
ZÁVĚR.....	64
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	66
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	69

ÚVOD

Od poloviny 20. století se dlouhodobé televizní seriály staly fenoménem televizní tvorby, neboť garantovaly sledovanost široké populace. Běžný divák se cítil být součástí děje a netrpělivě očekával další příběhy svých oblíbených hrdinů. V době, kdy se premiérově vysílal kultovní seriál *Nemocnice na kraji města* /1977/, byly ulice téměř vylidněny, protože většina lidí u televizních obrazovek bedlivě sledovala osudy hlavních protagonistů. Dnešní seriálová produkce by ráda navázala na tento ojedinělý trend a přilákala diváky k obrazovce ve stejně hojném počtu. I tvůrci retro seriálu *Vyprávěj* ve snaze navázat na podobně úspěšné projekty zvolili téma, u kterého se dala předpokládat vysoká sledovanost – popis osudu rodiny, jejich příbuzných a přátel od 60. let do současnosti. Jejich záměrem bylo docílit toho, aby se divák opět ztotožnil s hlavními postavami a byl tak ochoten každý týden usednout k televizní obrazovce plný napjatého očekávání, jaké dějové zvraty nastanou. Tato bakalářská práce by měla čtenáři přiblížit co vše je nutné k realizaci a uvedení takového seriálu, chronologicky od historie vzniku až po divácké ohlasy.

Autorka při zpracování tohoto tématu vychází z odborných publikací, zabývajících se touto problematikou, z osobní zkušenosti při realizaci seriálu a rozhovorů s producenty, dramaturgy, vedoucím Výroby ČT, režisérem, uměleckou maskérkou, architektem, vedoucím výpravy, vrchním osvětlovačem, asistentem režie, skriptkou aj. K realizaci této práce bylo pořízeno celkem devět hodin záznamů rozhovorů s tvůrci, které jsou v případě zájmu k dispozici. Dalším zdrojem cenných informací bylo podrobné studium speciálů uveřejněných na webových stránkách *České televize*, které se zabývaly jednotlivými profesemi potřebnými k úspěšné realizaci celého díla.

Tento seriál je specifický tím, že ho na zakázku pro *Českou televizi* zpracovává nezávislá produkce *Dramedy Productions*, která se zabývá nejen samotnou výrobou a postprodukcí, ale celý projekt je již od zpracování tématu samotného jejich dílem.

1. Aspekty spolupráce

1.1 Aspekty spolupráce s ČT

„ČT je největší subjekt v oblasti audiovizuální tvorby v ČR.“¹ konstatuje producent Šizling. Spolupráce s Českou televizí je ze strany producentů vnímána jako prestižní záležitost a zároveň je v mnoha ohledech výhodná. Česká televize disponuje velkým archivem, kostýmním a rekvizitním fundusem atd., který mají členové štábu k dispozici po dobu celého natáčení. Další neodmyslitelnou výhodou této spolupráce je možnost využití studií a prostor ČT, které se hojně využívaly v průběhu I., II. a III. série. Dle shrnutí obou producentů *Vyprávěj* je zřejmé, že filozofie tvorby pořadů ČT je jim velice blízká a jednoduše se shodli, na tom, co chtějí vytvořit. Oba subjekty si uvědomují, že mají společný cíl, kterým není natočit levný a průměrný seriál, ale jakousi vyšší a naprosto ojedinělou formu televizní tvorby.

Vzhledem k tomu, že je ČT "gigant" audiovizuální tvorby v ČR, je v některých ohledech neflexibilní. Producent seriálu deklaruje: „Velikost si vynucuje nastavení plánovacích a kontrolních mechanismů v širším horizontu a ve větším objemu.“² Toto se děje v důsledku toho, že je na určité složky a oddělení v ČT velký pracovní přetlak. Nejvíce tuto skutečnost pociťují pořady typu *Vyprávěj*, které mají mezi výrobou a vysíláním relativně krátký časový úsek. Šizling³ říká, že mnohdy odevzdávají díly, které jdou již za čtrnáct dní do vysílání.

Nezávislý producent funguje jako určitá komunikační bariéra pro tvůrce⁴, kteří v procesu natáčení nejsou nuceni řešit a vyřizovat věci, které by mohly přímo ohrozit výrobu pořadu. Zjednodušeně řečeno tvůrci mají čas a prostor na to řešit věci spojené pouze z natáčením, zatímco producenti se starají o to, aby natáčení bylo možné realizovat. V praxi se jejich problémy v zásadě nestřetávají a každý sám je proto schopen podat výsledky na velmi profesionální úrovni.

¹ Vedoucí výroby, producent Petr Šizling In. Citace z rozhovoru

² tamtéž

³ tamtéž

⁴ Producent, dramaturg Filip Bobiš In. Citace z rozhovoru

Kvalita nebo kvantita

V porovnání s komerčními televizemi dává ČT důraz spíše na kvalitu a hloubku zpracovávaného tématu, než na cenu celého zpracování. Komerční televize pak dávají přednost projektům, které budou mít sledovanost. Autoři se shodují na tom, že Česká televize přistupuje k externí produkci jako partner a snaží se vycítit jak její potřeby, tak potřeby projektu samotného. Televize veřejné služby si v případě této spolupráce lépe uvědomuje, že má s nezávislou produkcí stejný cíl a nediktuje si nesplnitelné. „*Já si myslím, že dobře fungující komerční televizi by mělo v první řadě jít o kvalitu, která není v tom, jestli je to víc umělecké, veřejnoprávní nebo poučné. Kvalita je vždy daná žánrem a zadáním.*“⁵ Každý žánr, zadání a konkrétní projekt má svá specifika, která se dají naplnit nad míru dobře, nebo se nenaplní vůbec. Komerční televize by se dle názoru producenta Bobiňského měly více zabírat individuálním financováním svých projektů. Komerční subjekty vycházejí z ročního finančního plánu, který velmi striktně dodržují, nejsou proto připraveny zafinancovat kvalitní projekt nad jejich rozpočtové plány. Filip Bobiňski toto komentuje slovy, „*Rozdíl, byť minimálně přidaných peněz, je výrazným skokem v kvalitě.*“⁶

1.2 Aspekty spolupráce s Dramedy Productions

Česká televize přistupuje k zakázkové výrobě pouze v okamžiku, kdy soukromý subjekt splní několik základních kritérií. Je schopen projekt realizovat z ekonomického či organizačního hlediska výhodněji, než vlastní výroba ČT, a nebo vlastní námět / scénář tj. má smlouvu s autorem námětu / scénáře. Dramedy Productions vlastnila námět pro výrobu pořadu. ČT měla zájem projekt realizovat sama, ale majitel námětu trval na vlastní realizaci, což ČT u projektů, o které má vážný zájem, respektuje. Základem je pak v rámci modelu externí zakázkové výroby vyjednat co nejvýhodnější podmínky zakázkové smlouvy. „*Jednoduše řečeno jde o to minimalizovat tzv. externí*

⁵ Producent, dramaturg Filip Bobiňski In. Citace z rozhovoru

⁶ tamtéž

*náklady – reálné peníze a maximalizovat využití interních kapacit. To vše s ohledem na požadovaný výsledek tj. kvalitu díla. Dramedy Productions má v rámci zakázkové smlouvy dostatečný kreativní prostor, i když vývoj scénářů ČT samozřejmě sleduje a v jednotlivých fázích schvaluje.*⁷

Podobně je tomu i u realizačních aspektů projektu. „*Dramedy Productions navrhuje technologii, výrobní postupy a rozpočty. Česká televize s nimi tyto návrhy konzultuje a schvaluje je.*“⁸ Česká televize má pod kontrolou kvalitu scénářů, získává maximální rozsah práv, schvaluje rozpočet, posuzuje vyúčtování atd. Přesto se dá říci, že zakázková smlouva nechává externímu výrobcí určitý potřebný prostor.

Seriál *Vyprávěj* nebyl první projekt, který Česká televize s Dramedy Productions realizovala, takže základní pravidla spolupráce již byla oboustranně známá. „*Spolupráci s Dramedy Productions hodnotím kladně.*“⁹ Úvodní jednání o podmínkách výroby seriálu *Vyprávěj* byla náročná a tvrdá. Představitelé Dramedy Productions maximálně hájili své podnikatelské zájmy, přičemž hlavní rolí výroby České televize bylo získat maximum pro ČT, respektive její diváky. Výsledná podoba spolupráce musela být kompromisem „*zakázková výroba s věcným plněním ČT v podobě interních kapacit s maximálním rozsahem práv k užití pro ČT.*“¹⁰

Přínos této spolupráce vidí ředitel Výroby Václav Myslík především v maximálním nasazení odpovědných členů autorského a realizačního týmu na jeden konkrétní projekt.¹¹ Dalším velkým přínosem je zájem Dramedy Productions na úspěchu projektu. V případě, že je projekt na obrazovkách České Televize úspěšný, dá se předpokládat jeho pokračování, k čemuž u *Vyprávěj* došlo. Producent může po úspěšné realizaci zakázky předpokládat spolupráci na dalších projektech ČT.¹²

⁷ Ředitel Výroby ČT Václav Myslík In. Citace z rozhovoru

⁸ tamtéž

⁹ tamtéž

¹⁰ tamtéž

¹¹ tamtéž

¹² tamtéž

2. Případová studie formátu seriálu Vyprávěj

2.1 Porovnání s ostatními formáty

Úspěch a přijetí projektu *Vyprávěj* byla v podstatě šťastná náhoda¹³, přiznává producent Bobiški. Koncept *Vyprávěj* přišli producenti Filip Bobiški a Petr Šizling tehdejšímu šéfu dramaturgovi Aleši Ulmovi prezentovat v podstatě ve stejný čas, kdy Kateřina Fričová uložila programové radě úkol zadat výrobu retro seriálu z období normalizace. S odstupem času lze konstatovat, že projekt typu *Vyprávěj* by měl šanci v *České televizi* uspět, i kdyby ho zrovna v té době nepoptávala.

Vliv *ČT* na kreativní koncept je v mnoha ohledech celkem zásadní. *Česká televize* má svého dramaturga, který hlídá jednotlivé scénáře a detailně se věnuje jejich provázanosti s ostatními díly. Dnes už je *Vyprávěj* osvědčený projekt a bylo by velmi těžké se od původního konceptu odklonit. Důležité je, že se hodně času věnuje přípravě samotného konceptu, díky tomu je zcela jasné, co chce producent vytvořit za projekt a jakým směrem se chce ubírat. *Česká televize* tak přesně ví, do čeho své finance vkládá. „*Dramaturgie je spíš o hlídání toho, aby se neodbočilo od konceptu, který se nastavil.*“¹⁴ Takto vidí funkci dramaturgie producent projektu. Dále odkrývá, že si s vedením *České televize* velice porozuměli a hned od počátku byla jejich vize na zpracování dobového seriálu z období normalizace stejná. V zásadě se projekt v *ČT* líbil, proto si s producenty zadali společný úkol, udržet nastavené standardy tohoto projektu. Během natáčení seriálu *Vyprávěj* se zadávání výroby a koncepce velmi změnilo. V *ČT* se změnila struktura lidí, kteří se na dramaturgii podílí. Na počátcích natáčení byl šéf dramaturgem Aleš Ulm společně s Martinem Kopřivou, v dnešní době se dramaturgií seriálu zabývá jiný tým lidí v čele s Romanem Kopřivíkem a Ladou Macurovou.

Do scénářů hlouběji zasahuje dramaturg *ČT*, nebo najatý dramaturg jakožto zástupce *ČT*, který se na dramaturgii a vývoji scénářů ze strany *ČT* podílí celou dobu. Vzhledem k tomu, že tento seriál je dlouhodobý, vystřídal se na něm přibližně

¹³ Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

¹⁴ tamtéž

3-4 dramaturgové. Každý z nich má naprosto individuální přístup, projevuje se to hlavně na míře zásahů do scénářů. Práce dramaturga nespočívá pouze v tom "opřipomínkovat"¹⁵ scénář, ale pomáhá i s ověřováním faktických detailů, schvalování použitých archivních záběrů a v neposlední řadě dohlíží na správné plnění jak smlouvy, tak legislativy. Producent Šizling k tomu dodává: „*ČT dramaturg funguje jako styčný bod s Českou televizí.*“¹⁶

2.1.1 Výběr formátu v porovnání s ostatními formáty

V době, kdy Dramedy produkovala převzaté formáty, pro příklad seriál *Redakce* či *Horákovi*, byla v ČR příznivá situace pro divácké přijetí v zahraničí již realizovaných projektů. Zajímavý byl způsob výroby seriálů vůbec, výše uvedené seriály byly na svou dobu velice unikátní, natáčení bylo mnohem rychlejší, než bylo zvykem u ostatních seriálů. Redakce vyráběla jeden díl za týden, což nebylo v dosavadní seriálové tvorbě běžným jevem. „*Je to jinak postavený seriál.*“¹⁷ *Redakce* byl první seriál, který byl epizodický a zaměřený na trochu jiné, mladší publikum. Byl to žánr dramedy¹⁸, který v ČR nikdo v té době nedělal a v podstatě nedělá dodnes. Posunem v rozvoji těchto rychle natáčených seriálů jsou denní seriály – *Ulice*, *Ordinace v Růžové zahradě* apod. Můžeme říci, že čeští producenti si ověřili, že tyto projekty fungují a také vznikla nová generace scénáristů, kteří sledují nové trendy a naučili se pracovat v týmu, je tedy vytvořena základna pro tuto specifickou tvorbu.

¹⁵ Opřipomínkovat scénář – vytvořit ve scénáři poznámky a připomínky (detailní pilování obrazu, zásadní přetvoření linky, správnost dobových fakt apod.)

¹⁶ Vedoucí výroby, producent Petr Šizling In. Citace z rozhovoru

¹⁷ Producent, dramaturg Filip Bobiš In. Citace z rozhovoru

¹⁸ BOBIŠKI, F. *Vyprávěj, jak Španělé ukradli seriál Američanům*. [online]. © 17.08.2009 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://blog.digizone.cz/bobinski/ahoj-vsichni/?opl-SpamReport219632-opinionId=219632&do=opl-SpamReport219632-send>

2.1.2 Porovnání Vyprávěj a Cuéntame commo passo

Dramedy Productions se rozhodla formát nekupovat, ač předešlé/předchozí realizované projekty byly natočeny dle zakoupeného formátu. Práce na základě kvalitního formátu je v mnoha ohledech přínosem, formát nastavuje tvůrcům určité mantinely a pro tvůrce je čitelnější, co si producent stanovil za výsledek. Zakoupení španělského formátu by však bylo velice riskantní a v ČR by nefungovalo, musely by se na něm dělat velice zásadní dialogové a linkové změny. „*Adaptace je svým způsobem jenom úprava scénářů, tak aby fungovala v Čechách.*“¹⁹

„*Nakonec jsme se rozhodli, že Cuéntame nekoupíme, protože pro nás nemělo to, z čeho bychom skutečně mohli vycházet, krom toho, že to je retro seriál a je úspěšný. Nebyl důvod kupovat formát, který by v našich podmínkách nefungoval.*“²⁰ tímto tvrzením zdůvodňuje producent rozhodnutí vytvořit vlastní formát. Cuéntame je ve Španělsku přirovnávané k americkému seriálu *Báječná léta – Wonderful years*, který byl v ČR také vysílán. Následně došlo k nesmyslnému obchodnímu boji. Byla to neprofesionální pomsta ze strany paní, která prodávala původní formát, o který se produkce zajímala a nakonec ho nekoupila. Měla pocit, že byl formát okopírován a přitom vlastně ani nevěděla, o čem *Vyprávěj* bude. Spustila nesmyslnou mediální akci prostřednictvím novináře deníku Metro, který byl náruživým fanouškem španělských seriálů. Když si přečetl prezentaci televize o tom, jaké jsou ve *Vyprávěj* postavy, začal mít pocit, že je rodina stejná. Vzhledem k tomu, že před tím produkce kupovala španělské seriály, doufal, že odhalí velký podvod. Nesmyslná aféra vygradovala komunikací novináře se španělskou stranou, která díky jeho informacím začala mít pocit, že produkce formát ukradla. Novinář samozřejmě celou situaci ihned zveřejnil, čímž vznikla negativní kampaň, která na začátku pomohla k propagaci seriálu.

Seriály jsou jiné, jsou jinak koncipované, *Vyprávěj* jde rychleji v čase a má trochu jiný původní koncept. Seriál *Vyprávěj* se účastnil soutěže v Monte Carlu, kde získal producentskou cenu Zlatá Nymfa. Této soutěže se zúčastnilo i Cuéntame, v této době bylo již zcela evidentní, že seriály jsou jinak pojaté a původní koncept se zásadně liší.

¹⁹ Producent, dramaturg Filip Bobiš In. Citace z rozhovoru

²⁰ tamtéž

„Pak už bylo to, že si seriály nejsou podobné definitivní, jestliže ani mezinárodní porota neviděla žádnou podobu.“²¹

2.1.3 Porovnání Vyprávěj se Zdivočelou země

Oba seriály sledují osudy obyčejných lidí zhruba od poloviny 20. století, hlavně z dob budování socialismu u nás. *Zdivočelá země* začíná své vyprávění po II. světové válce, takže kořeny postupné deformace a totality nachází divák už v poválečném osudu německého obyvatelstva. Hlavním hrdinou je letec a koňák Antonín Maděra. *Vyprávěj* svůj děj otevírá v druhé polovině 60. let 20. století, zaměřuje se na jednu obyčejnou českou rodinu a její přátele. Za hlavního hrdinu bychom mohli považovat Karla Dvořáka, který postupuje od vysokoškolských studií přes srpen 1968, zmrtvělá léta normalizace až k listopadu 1989 a posléze i k budování "kapitalismu" v Čechách. Ironií osudu málem vstoupí z pragmatických důvodů do strany těsně před listopadem a nepodaří se mu to jen díky podpisové akci.

Maděra prochází mnohem dramatičtějšími situacemi, má k pragmatismu daleko, chová se vždy jako chlap. Proto také na rozdíl od Karla mají jeho střety s totalitou tragické vyústění (zatčení, výslechy, koncentrák, uranové doly, i po odpykání trestu sledování a šikana). Kromě Maděry má seriál i kolektivního hrdinu - kluky "kovboje" - kteří svou jasnou představou o tom, co je pravda a co je lež, "co se nedělá" v žádné situaci, oddaností k Maděrovi a jeho ženě pomáhají jemu i sobě přežít bez kompromisů. Možná, že je tento Stránského étos jen otcem přání myšlenky, ale není to na újmu seriálu; divák přijímá tuto oslavu lidské soudržnosti, s hrdinou se ztotožňuje a akceptuje i to, že ho Maděra v mnohém přesahuje. Navíc vyznívá optimisticky, že osudy lidí z pohraniční vesnice jsou silnější, než totalitní systémy fašismus a komunismus. Bočanovi a Stránskému se kromě Maděry a jeho ženy Ilonky podařila i řada vedlejších postav - osobnostně rozmanitých, uvěřitelných a dojemných (Kanda, Putna, Caesidy, Smajl...).

²¹ Producent, dramaturg Filip Bobiš In. Citace z rozhovoru

V seriálu *Vyprávěj* je mnohem více situací, které zachycují, jak a v čem lidé plíživě slevovali ze svých původních představ. Těch, kteří tlaku doby odolávají (babi Běta, Antonín Sova), je mnohem méně a působí jako naivní bílé vrány. Na rozdíl od *Zdivočelé země* pokračuje *Vyprávěj* i prvními lety po listopadové revoluci a kdo by očekával "happy end", bude překvapen. Běžné seriálové postupy v těchto "pohádkách pro dospělé" zde nefungují. Hrdinové, kteří by si za své postoje zasluhovali jisté satisfakce, či odměny, se znovu ocitají v nezáviděníhodných situacích (Antonín) a opakovaně prohrávají v soutěži s mazanými lumpy (Jarda).

Tyto dva projekty není možné relevantně srovnat, protože *Zdivočelá země* je adaptace literární předlohy, která se zabývá heroickým životním příběhem postav, které šli vyloženě do konfliktu s režimem. Toto pojetí se negativně projevuje na sledovanosti seriálu, protože průměrný divák dnes již nechce sledovat to, jak někdo bojoval a trpěl. Je zajisté dobře, že je doba zaznamenána tímto způsobem, ale tento formát je bohužel pro relativně malý okruh diváků. Na místě není tvrzení, že *Vyprávěj* popisovanou dobu jakýmkoliv způsobem zlehčuje. Citlivý divák aspekty doby jednoznačně vidí, přestože *Vyprávěj* má žánrově blízko spíš k sitcomu. Producent Bobišski si myslí: „*Divák si zpravidla najde to, co je dobře udělané a nejde vyloženě proti němu. Když je koncept dobře vymyšlený, tak je sledovanost a divácký úspěch v podstatě zaručen.*“²²

2.2 Historie vzniku

2.2.1 High concept

Vyprávěj není typickou zakázkou, protože ho producenti přišli do České televize nabídnout jako vlastní hotový produkt. „*My nejsme produkční firma, která vezme projekt "vydevelopovaný" interními dramaturgy, nebo projekt, který napíše nějaký scénárista pro televizi a ta ho pak z nějakého důvodu zadá ven. Takže v tom je to velký*

²² Producent, dramaturg Filip Bobišski In. Citace z rozhovoru

rozdílu.²³ Dramedy Productions vymýšlí, tvoří a vyrábí projekt od původního konceptu až po uvedení na obrazovku. „Projekt typu *Vyprávěj* není jednoduché prosadit.“²⁴, dále přiznává producent Bobiški. Úspěch seriálu nestojí na tom, aby se ujasnila hlavní idea a anotace postav, tvůrci musí vymyslet projekt, který má "high concept", silné téma, které určitým způsobem všechno spojuje a je pro diváka čitelným důvodem, proč má projekt energii, na kterou potom příběhy navazují. Projekt žánru dramedy musí mít hlubší myšlenku a měl by být postaven na relevantních situacích, se kterými se divák ztotožní, koncentrování různorodých postav do jednoho prostředí, kde se odehrávají neuvěřitelné situace, diváka nepřitáhne více jak dvakrát. Můžeme říci, že takové dílo by nemělo šanci získat věrného diváka. High concept je definován jako unikátní předpoklad srozumitelnosti v jedné větě. Koncept, který svým názvem předesílá danou míru komerčnosti, která je pro diváka přijatelná.²⁵ Divák by měl z jednověte anotace díla rozpoznat smysl žánru, tón a téma. High conceptem *Vyprávěj* je "V každé době toužíme po štěstí" čímž tvůrci funkci tohoto pomyslného motta plně využili.

2.2.2 Výběr formátu

Výběr formátu, který daná produkce nabízí, většinou ideově vychází z filozofie té které producentské dílny. Konkrétně u *Vyprávěj* se o hlavní myšlenku zasadil přímo jeden z producentů Filip Bobiški. Na otázku kde bere pro vymýšlení neotřelých konceptů inspiraci odpověděl: „*Nápad na projekt může člověk dostat z impulsu typu novinový článek, nebo na základě nějakého rozhovoru. Některé formáty jsme ale kupovali.*“²⁶ Producentské dvojici z Dramedy Productions se osvědčilo navštěvovat zahraniční televizní trhy a festivaly. Získávají tak pomyslný náskok nad ostatními produkcemi, které podceňují důležitost takových návštěv. Na těchto akcích se prezentují realizované nebo připravované zahraniční projekty. Návštěvník si může sám vyhodnotit,

²³ Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

²⁴ tamtéž

²⁵ KAIRE, S. *High Concept Defined Once and For All*. [online]. © 1982-2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.writersstore.com/high-concept-defined-once-and-for-all/>

²⁶ Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

který formát má šanci v jeho domovině uspět a může jej buď odkoupit, nebo se nechat částečně inspirovat a přizpůsobit formát svému divákovi. „*Vybudování formátu v České republice je stejně jako v jiných zemích dlouhý a riskantní proces, který má velmi nejasný cíl.*“²⁷ Produkce na rodícím se projektu zpočátku rok až dva roky pracuje, koncept prochází změnami, které jsou v mnoha případech velmi zásadní, zvažuje se důležitost jednotlivých linek a vytváří se první scénáře. V době, kdy se projekt prezentuje, je dán kreativní úhel pohledu, což znamená, že je zpracovaný koncept, dějové linky, anotace postav a je rozmyšlený celkový tón pořadu.

2.2.3 Dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé dramaturgické plánování

Dlouhodobé plánování je neustálá analýza dostupných formátů, které na trhu existují a hledání cesty, kterou by se dalo jít. Během toho se ukazuje, ze kterých podnětů může vzniknout nebo vznikne seriál. Existuje představa, jak by měl být seriál zhruba dlouhý, a jaký bude vývoj příběhu v příštích sériích. „*Už když jsme seriál nabízeli, měli jsme ho koncepčně připravený na 104 dílů.*“²⁸

Střednědobé plánování trvá odhadem jeden rok, probíhá průběžně na základě zpětné vazby jak na diváka i ČT samotnou. Producent může v této fázi reálně vycházet ze statistik, výsledků sledovanosti a spokojenosti diváka. Také ze svého vlastního pocitu, protože projekt je již ve vysílání. U *Vyprávěj* můžeme uvést jasný a dobře načasovaný střednědobý plán, který z určitého pohledu zachránil budoucnost projektu. Po divácké analýze II. série seriálu bylo vyhodnoceno, že série byla vnímána jako zatím nejslabší počín scénáristy Rudolfa Merknera. Zápletky, které tato série řeší byly neopodstatněné a divákem vnímané jako zbytečné, proto se producent Filip Bobiš rozhodl v roce 2009 přizvat novou scénáristku Michaelu Streit Kádnerovou²⁹, která se významně podílela na tvorbě šesti scénářů III. série *Vyprávěj*. Svým pohledem na problematiku vnesla do seriálu novou energii, což divák III. série uvítal. Tato změna

²⁷ Vedoucí výroby, producent Petr Šizling In. Citace z rozhovoru

²⁸ tamtéž

²⁹ *Michaela Streit-Kádnerová - Filmová databáze online FDb.cz.* [online]. © 2003-2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.fdb.cz/lidi/323649-michaela-streit-kadnerova.html>

se však nesečkala s kladným ohlasem původního scénáristy, který trval na tom, že jeho práce je stále stejně kvalitní. „*U tvůrčí práce se ale nedá bouchnout do stolu a říct – Takhle to nebude. Navíc, když má projekt úspěch, tak dáte scénáristovi volnější ruku. Po odeznění situace jsme si jednoznačně řekli a potvrdili, že to co se nám nelíbí, skutečně nefunguje ani pro diváka.*“³⁰ popisuje a uzavírá nepříjemnou situaci Filip Bobiški. Podstata střednědobého plánování je tedy v tom, že umožňuje uskutečnit relativně pružně i zásadní změny v již zavedeném procesu, který přestane pod tlakem únavy či jiných okolností fungovat. Můžeme tedy tvrdit, že není tak "krátkozraké" jako krátkodobé plánování. Producent by měl tyto situace vycítit a naučit se jim předcházet, nebo alespoň situaci podchytit ve správný moment, jako se stalo v případě tohoto seriálu.

Krátkodobé plánování řeší dílčí aspekty projektu, „... v podstatě je to taková stránková dramaturgie, ale nejenom, někdy z dílu vyhazujeme i celou linku, nebo odstraníme nějaké téma, protože se ho nepodaří uspokojivě zpracovat, nebo by nevypadalo dobře.“³¹. Producent by měl mít zpracované synopse toho, co se již natočilo a porovnávat, kontrolovat a připomínkovat scénáře na základě těchto materiálů. U *Vyprávěj* se synopse jednotlivých dílů nevytváří, musí tedy více spoléhat na precizní práci scénáristy, který si probírané a diskutované např.: linky, vztahy mezi herci apod. musí patřičně obhájit pomocí své bezchybné a všestranné orientace v ději.

2.2.4 Výběr scénáristy a tvorba prvních scénářů

Sestavení a výběr štábu je jednou z hlavních producentských činností. Každý producent má na začátku projektu určitou představu a musí se pokusit sehnat někoho, kdo jeho představy nejlépe naplní. Výběr scénáristy je klíčový pro úspěšné započítí výroby celého projektu. V případě *Vyprávěj* byli osloveni tři scénáristé, kteří dostali stejné zadání, každý si jej ovšem vyložil jinak. Nejstarší oslovený scénárista byl nejprve favorizován, právě kvůli pravděpodobné autenticitě psaného

³⁰ Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

³¹ tamtéž

scénáře, nakonec se tento fakt obrátil proti němu a bylo mu vytknuto, že do zpracování příliš projektuje sám sebe a není schopen se odpoutat od svých osobních prožitků. Dalším osloveným byla žena, v té době velmi známá a špičková scénáristka, která však neuchopila příběh tak, jak ho viděli producenti, ač ho zpracovala velice kvalitně.³² Správnou volbou se nakonec ukázal být scénárista a producent Rudolf Merkner³³, který „jako jediný pochopil, že jde především o to, aby byl seriál správně řemeslně uchopen, profesně vzít to, že dělám seriál a zároveň pracuji s elementy dané doby.“³⁴ vysvětluje producent Bobiški. Scenárista Merkner byl nejmladší ze všech tří kandidátů, také do scénářů projektuje svoje vzpomínky a historky svých rodičů, ale má velmi profesionální přístup k rozvíjení postav a látky podle pravidel, jak se píše scénář. Jako jediný vytvořil verzi scénáře, ze které byl patrný duch seriálu a obsahovala všechny náležitosti dle producentských představ – „... zpracoval celkovou vizi, postavy, výhledové synopsis...“³⁵.

S úspěšným zadáním tvorby scénářů panu Merknerovi v podstatě začíná dva roky dlouhá dramaturgická příprava na primárním konceptu celého seriálu. Během této dlouhé doby má producent se scénáristou každý měsíc schůzku, na které jsou představeny nově zpracované synopsisy zadaného formátu, a vede se diskuze, která posouvá scénáristovo myšlení a umožňuje mu jiný náhled na zpracování konceptu. „Potom vznikne pilotní scénář, který se ještě upravuje a rozepisuje.“³⁶ Scenáristé *Vyprávěj* se nezabývají detailním zpracováním synopsí³⁷, jako bývá zvykem u ostatních seriálů. *Vyprávěj* je spíše epizodický seriál, nicméně linky mezi postavami a díly stále má, proto se pro orientaci tvůrců užívá spíše „synopse série“³⁸ než synopse jednoho dílu. Na scénáristické schůzce se pak scénáristický tým seje s hlavním

³² Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

³³ Rudolf Merkner - Wikipedie. [online]. © 01.01.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Merkner

³⁴ Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

³⁵ tamtéž

³⁶ tamtéž

³⁷ Synopsis je fáze literární přípravy filmu nebo seriálu. Velice zjednodušeně popisuje děj, nezpracovává jednotlivé scény, píše se bez dialogů.

³⁸ Producent, dramaturg Filip Bobiški In. Citace z rozhovoru

scénáristou, hovoří se o jednotlivých dílech a společně vytvoří scénosled³⁹ toho konkrétního dílu. Hned se odhalí to, co nefunguje a již během setkání se ze scénáře odstraňují slepé uličky. Scénárista dílu pracuje na základě daného scénosledu a přinese první verzi scénáře, která se mu vrátí popřípadě opoznámkovaná k přepracování, nebo si ji rovnou vezme hlavní scénárista, který ji dodělá a dopiluje. V návaznosti na úroveň zpracování prvotní verze pak buď udělá minimální úpravy, nebo docela zásadní přepis. Vytvoření finální verze scénáře je týmová práce, která velmi zásadně ovlivňuje následnou úspěšnost celého projektu.

V neposlední řadě musí mít scénáristé na paměti skutečnost, že dramaturgie ČT schvaluje scénáře, klíčové body výroby a výsledné dílo. Toto právo, respektive povinnost schvalování je zakotveno v zakázkové smlouvě. Dramedy Productions musí respektovat připomínky a požadavky zadavatele tak, aby došlo k oboustranné spokojenosti. „*Pokud by se výsledný schvalovaný díl odchýlil od schváleného scénáře, dramaturgie nemusí takový díl na schvalovací projekci schválit.*“⁴⁰

2.3 Harmonogram výroby

„*Aby natáčení mohlo proběhnout v pořádku, je nutné ho do posledního detailu nastudovat.*“⁴¹ Obecně lze říci, že v případě zakázkové výroby harmonogram sestavuje zakázkový výrobce. Na zadavateli je pak posoudit, zda je sestaven správně, reálně a kontrolovat, aby byl pořad dodán ke schválení, respektive do vysílání, v termínu. „*Klíčové termíny harmonogramu výroby jsou pro externího výrobce závazné a na nedodržení těch nejpodstatnějších jsou ve smlouvě vázány i pokuty.*“⁴²

Harmonogram výroby seriálu *Vyprávěj* sestavuje Dramedy Productions, je kontrolován ČT a je přílohou smlouvy. Obsahuje dodání hotových scénářů, zahájení

³⁹ Scénosled obsahuje stručný přehled děje, scény jsou řazeny tak, jak budou reálně řazeny v hotovém seriálu. Scénárista si jeho pomocí ověřuje logiku vyprávění, časovou posloupnost děje a srozumitelnost vztahů i zápletek. Během natáčení zpracovává skriptka.

⁴⁰ Ředitel Výroby ČT Václav Myslík In. Citace z rozhovoru

⁴¹ SLUNČÍK, V. *Sitcom: Vývoj a realizace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010. s 41. ISBN 978-80-7331-192-6

⁴² Ředitel Výroby ČT Václav Myslík In. Citace z rozhovoru

přípravných prací, zahájení natáčení, zahájení postprodukce, skončení natáčení, skončení postprodukce, předání jednotlivých dílů. Základním kamenem harmonogramu je vysílání prvního dílu. Producent by měl přípravy, natáčení a postprodukci plánovat tak, aby se díl odevzdal déle jak měsíc před jeho vysíláním. ČT po obdržení dílu provádí na svých přístrojích závěrečnou kontrolu dílu, kde hodnotí a posuzují splnění legislativních norem – díl neobsahuje skrytou reklamu, atd., dodržení technických norem pro vysílání, ale i dramaturgickou stránku věci. Schvalovací projekce se musí naplánovat a objednat s větším časovým předstihem. Po schválení a zkontrolování se vyrábějí a vkládají skryté titulky, které jsou určeny pro diváky se sluchovým postižením. Jsou dostupné na teletextu na straně 888. Skryté titulky⁴³ doslova kopírují zvukovou verzi dialogu a často obsahují i doplňkové informace o doprovodných zvucích jako např. "ženský smích" nebo "vrzání schodů". 10% z celkové výroby *České Televize* musí ze zákona⁴⁴ obsahovat stopu pro nevidomé. Vyprávěj je touto stopou vybaveno od 14.12.2012 a je namluvena ženským hlasem.⁴⁵

Během natáčení V. série dochází k zásadnímu zrychlení samotné výroby. Příčinou je posun děje seriálu z období normalizace do současnosti, natáčení je z toho důvodu méně náročné na přípravu a vyhledávání dobových lokací, rekvizit a kostýmů. Původně se každý díl seriálu točil přibližně 8 dní, v současnosti je realizace jednoho dílu uskutečnitelná za 5 dní.

⁴³ *Skryté titulky*. [online]. © 1996–2013 [cit. 2013-02-08].

Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/technika/dodatkov-sluzby/skryte-titulky/>

⁴⁴ POTŮČEK, J. *Po České televizi spouští Audio Description i České Radiokomunikace v sítích 2 a 3*. [online]. © 01.02.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.digizone.cz/clanky/po-ceske-televizi-spousti-audio-description-i-ceske-radiokomunikace-v-sitich-2-a-3/>

⁴⁵ *Česká televize testuje zvukový popis pořadů pro nevidomé*. [online]. © 13.12.2012 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/207423-ceska-televize-testuje-zvukovy-popis-poradu-pro-nevidome/>

2.4 Rozpočet

Rozpočet se skládá ze dvou hlavních nákladů, a to výrobních a distribučních, výrobní náklady lze rozdělit na náklady producenta a na náklady realizační. Prvotní náklady producenta zahrnují průzkum trhu, vývoj formátu a konceptu, scénářistickou přípravu a rozvoj projektu. Rozpočet bývá zpracován v době, kdy je dostatek podkladů a informací pro jeho kalkulaci.

Rozpočet je daný a je součástí smlouvy mezi ČT a Dramey Productions. „Základním vodítkem stanovení výše rozpočtu je tzv. *„cena vysílacího okna“*, tedy předpoklad Vysílatele – vedení programu, kolik chce do příslušného vysílacího okna investovat. Toto není dogma, ale vodítko.“⁴⁶ Rolí Výroby České Televize je posoudit, zda je rozpočet přiměřený realizační náročnosti projektu, zda obsahuje obvyklé sazby na trhu, a jestli respektuje sazby, které pro účinkující, realizační profese, služby, nájmy apod. uplatňuje Česká televize. Producent může v průběhu natáčení přesouvat finance mezi složkami, ale maximálně do míry 20%, netýká se vybraných položek např. honorářů.

Při závěrečném vyúčtování je potřeba doložit důvody jak zvýšení, tak snížení financí pro danou složku na úkor ostatních, producent pracuje na tzv. obhajobě vyúčtování. Po uzavření smluvní kapitole – série se musí do daného termínu odevzdat vyúčtování, které ČT velice podrobně prochází jak z hlediska částek, tak z hlediska věcné správnosti výdajů. Dále se kontrolují veškeré smlouvy – správnost dat a podpisů. Vyúčtování ČT během procesu kontroly jednotlivé položky připomínkuje a žádá vysvětlení v případě jakékoliv nesrovnalosti. Finální výstup prochází taktéž kontrolou externí auditorské firmy.

Rozpočet seriálu *Vyprávěj* sestavuje produkce Dramey Productions, jmenovitě její producenti Petr Šizling a Filip Bobiš. „Česká televize může mít vliv prakticky na celý rozpočet, ale ze zkušenosti vím, že jej prosazuje jen v některých okruzích“⁴⁷, říká producent Šizling. ČT se nejvíce snaží ovlivnit výše hereckých honorářů a honoráře štábu, v případě, že je zvolená výše honoráře dostatečně vyargumentovaná ze strany

⁴⁶ Ředitel Výroby ČT Václav Myslík In. Citace z rozhovoru

⁴⁷ Vedoucí výroby, producent Petr Šizling In. Citace z rozhovoru

producenta, netrvá ČT na jeho snížení. ČT tedy zasahuje i do dílčích výdajů a schvaluje i určuje celkovou výši rozpočtu. Musíme vycházet z toho, že celkový rozpočet pro danou sérii je vždy pevně omezen a jeho překročení se dá považovat za neprofesionalitu firmy, která projekt vyrábí. V případě, že ČT nerozporuje jakýkoliv dílčí výdaj, chce za svou „finanční benevolenci“ vidět kvalitní výsledek, úměrný výši nesníženého schváleného rozpočtu dané složky např.: výprava, kostýmy atd.

„Na sestavení rozpočtu pro seriál takového rozsahu neexistuje žádný klíč“⁴⁸ sděluje producent Šizling. Vzhledem k tomu, že na počátku série, kdy se sestavuje rozpočet, nejsou napsané všechny scénáře, není možné s jistotou a přesností odhadnout celkovou cenu výroby. Producenti nemají možnost sestavit přesný rozpočet, řídí se tedy výhledovým rozpočtem. Z tohoto důvodu jsou během natáčení nuceni pozměňovat a ovlivňovat scénář tak, aby byli schopni celou sérii natočit za dohodnutých podmínek. Smlouvy také obsahují přiměřený motivační prvek na úsporách, externí výrobce si může ponechat 10 – 20% z úspor výroby pořadu.

Cena jednoho dílu se pohybuje okolo 3,6 mil. externích a 0,5 mil. interních výdajů. U jednotlivých dílů se tyto částky mohou velmi lišit v závislosti na tom, zda se natáčí ve studiu na Kavčích Horách, jiných pronajatých prostorách či exteriérech, na počtu použitých herců a komparsistů, speciální techniky, pronájmu dobových automobilů apod. Můžeme tvrdit, že je tato cena za retro seriál více než přijatelná a díky vysoké sledovanosti velmi dobře funguje poměr ceny a výkonu.

2.4.1 Řízení financí

Souvisí s rozpočtem, během natáčení probíhají průběžné kontroly. Výsledná kontrola výdajů se dá provést až po úplném skončení výroby, zejména však po skončení natáčení, kde jsou nákladové položky největší. „*Díky tomu, že točím nyní, ale hradím za tři týdny až měsíc je průběžná kontrola relativně orientační*“⁴⁹, tento jev můžeme nazvat finančním dozvukem.

⁴⁸ Vedoucí výroby, producent Petr Šizling In. Citace z rozhovoru

⁴⁹ tamtéž

Výjimečný případ z hlediska přesunů financí byla právě předposlední IV. série., kde byly výdaje na díly popisující průběh revoluce v roce 1989 mnohem větší, než na díly ostatní. Od začátku plánování série byla vize na zpracování tohoto tématu finančně uvolněná – vědělo se, že bude potřeba pronajmout Národní třídu, zajistit velké množství dobových aut a obrněných transportérů, poplat mnoho herců a velké množství komparsu k vytvoření autenticity natáčeného motivu.

2.4.2 Cashflow

Pro seriálovou tvorbu v zakázkách stanovuje interní předpis *České Televize* pravidla pro splátky. U hraných seriálů se splátky mohou nastavit individuálně s ohledem na charakter výroby. Splátkový kalendář v rámci ČT navrhuje ředitel Výroby a schvaluje finanční ředitel. *„Zpravidla se ve smlouvě hraného seriálu vyskytuje 5 – 10 splátek. První splátka je hned po podpisu smlouvy, další pak po jednotlivých natáčecích obdobích – několik splátek dle rozsahu natáčení. Následují splátky po dokončení natáčení, předání a schválení jednotlivých dílů seriálu, splátka po předání vyúčtování a poslední po schválení vyúčtování, v případě velkých zakázek, tedy i Vyprávěj, po auditu projektu.“*⁵⁰

2.4.3 Autorské smlouvy, smlouvy o dílo

Autorské smlouvy producent uzavírá nejlépe v přípravném období, je v nich definován úkol, povinnosti, časové rozpětí potřebné k vytvoření a odměna. Odměnu autora označujeme jako honorář, který obdrží za vytvoření audiovizuálně užitého díla a licenci za poskytnutí oprávnění k jeho užití. Mezi jedince, dle dohod ČT s ochrannými organizacemi, profesními asociacemi a ze zákona řadíme scénáristu, režiséra, hudebního skladatele, úpravce dialogů a všechny výkonné umělce, tedy herce. Ze zvyklosti a po uvážení producenta se tato smlouva uzavírá i s dalšími profesemi, u kterých se předpokládá autorský podíl, s hlavním kameramanem, architektem

⁵⁰ Ředitel Výroby ČT Václav Myslík In. Citace z rozhovoru

a kostýmní výtvarnicí, tak je to i v případě *Vyprávěj*. Smlouvy s dalšími autory uzavírá výkonná produkce jménem producenta. „*Neúměrná výše provozovacích honorářů (tantiém) komplikuje většinu všech jednání o financování filmu, hlavně jednání o koprodukcích.*“⁵¹ Česká televize, jako jediná, má v případě, že vlastní více jak 51% vysílacích práv pořadu, povinnost vybraným profesím vyplatit provozovací honoráře.

Všechny "štábové" a technické profese uzavírají smlouvu o dílo na základě živnostenského oprávnění. V případech, jako je *Vyprávěj*, je funkce této smlouvy stejná jako objednávka. Objednávka definuje rozsah práce a povinností, časovou náročnost a výši odměny. Všichni stálí i nestálí členové štábu – výpomoci jsou placeni na základě denní odměny. Vybrané složky mají v objednávce vykalkulovanou sazbu za přesčas, zpravidla to bývá 10% z denního honoráře za každou přesčasovou hodinu.

⁵¹ KALISTA, F. *Filmová produkce*. [online]. Praha: FAMU, © 2005, s. 139. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: www.famu.cz/docs/UvodProdukce.doc

3. Výroba seriálu

3.1 Sestavení natáčecího plánu

Na sestavení natáčecího plánu se obvykle podílí více osob, na *Vyprávěj* tomu tak není a sestavuje ho pouze jedna osoba. Výjimkou bylo natáčení série *Vyprávěj – speciál*, kde na plánu pracovali osoby dvě – jedna se věnovala plánování a druhá spravovala herecké závazky. Stalo se tak kvůli náročnosti této série, kterou vyráběly dva nezávislé štáby.

Obrázek 1: Ukázka tabulky hereckých závazků

ÚNOR		ZÁVAZKY 1. DÍL				
	Číslo	1	2	5A	7	12
	Role	Karel	Eva	Zuzka	Jarda	Tonda
	Jméno	R.Vojtek	A.Kere	H.Vágner	O.Veselý	M.Nosek
Den	Datum					
pondělí	30.1.					? Reklama
úterý	31.1.				zk	? Reklama
středa	1	pryč			Od 15	VP Pha 18h
čtvrtek	2	pryč		nat.do 14h	ne	VP Pha 18h
pátek	3	pryč			ne	VP Pha 18h
sobota	4	pryč	dovolená		Do 16	VP Pha 18h
neděle	5	pryč	dovolená	odpo NE?, VP Pha		
pondělí	6	pryč	dovolená		Od 16	ZVP Třebíč
úterý	7	pryč	dovolená		ne	ZVP Třebíč
středa	8	pryč	dovolená		ne	
čtvrtek	9	pryč	dovolená	od 10h P	ne	10h-13:15 P
pátek	10	pryč	dovolená		ne	VP Pha 18h
sobota	11	pryč	dovolená		ne	
neděle	12	pryč	dovolená			
pondělí	13	pryč	dovolená		Od 16	natáčení
úterý	14	pryč	dovolená		ne	
středa	15	do 12h	dovolená		ne	VP Pha 18h
čtvrtek	16		dovolená		ne	
pátek	17	do 12h	dovolená		ne	
sobota	18	do 14h	dovolená	VP Pha	ne	VP Pha 18h
neděle	19	od 14h	dovolená			
pondělí	20	dopol			Od 17	
úterý	21				ne	VP Pha 18h
středa	22				ne	VP Pha 18h
čtvrtek	23	do 15h			Od 17	VP Pha 18h
pátek	24	do 14h			ne	VP Pha 18h
sobota	25	do 13h		VP Pha		VP Pha 18h
neděle	26					VP Pha 18h
pondělí	27	nemůže			Do 17 VP	VP Pha 18h
úterý	28				Do 17 VP	VP Pha 18h
středa	29				Do 17 VP	

Zdroj: Archiv autora

Pomocný režisér – plán vytváří v programu Movie Magic Scheduling natáčečí plán, který podléhá kontrole producenta, ten hlídá celkovou logiku plánu a plné využití denní / měsíční kvóty. Natáčečí plán se vytváří na základě rozboru scénáře, tzv. breakdownu scénáře⁵². Ten je složen z "sheetů", do nichž se vpisují informace o jednotlivých scénách, které jsou jádrem celého plánování výroby. Program Movie Magic Scheduling významně zvyšuje snadnost přístupu a manipulaci s informacemi obsaženými v programu. „V případě nutnosti náhlých změn je možné vyexportovat nasazení jednotlivých herců, hracích aut či speciální techniky, což slouží k rychlé orientaci a aktualizaci termínů jednotlivých elementů.“⁵³ Breakdown Sheet je rozdělen do tří hlavních sekcí: informace o obrazu, kategorie a storyboard rámečky. Během tvorby těchto sheetů můžeme sledovat jednotlivé elementy, které potom slouží ke snadnému uspořádání a samotnému vytvoření natáčečího plánu. "Plánovač" je během sestavování plánu nejvíce ovlivněn závazky herců, dostupností lokací, ale i ročním obdobím či počasím. V případě, že není možné natočit, tedy ani naplánovat natáčení některých obrazů, musí se ve scénáři provést změny, což producent Šizling dokládá tvrzením „Vzhledem k tomu, že Vyprávěj je pořad, který se současně natáčí a vysílá, je potřeba, aby scénář zpětně reflektoval reálné možnosti výroby.“⁵⁴

Hotový, producentem schválený natáčečí plán, složky natáčečího plánu a měsíční přehledovou tabulku předává "plánovač" vedoucímu produkce k další distribuci. Vedoucí všech složek započínají po obdržení plánu veškeré přípravné procesy – nasmlouvání techniky a osob, plánování obhlídek nových lokací / dekorací, castingů, kostýmních zkoušek. Výrobní štáb však musí být připraven i na nenadálé změny vydaného natáčečího plánu. „Natáčečí plán, který je sestaven měsíc před natáčením, není dogma“⁵⁵ říká druhá vedoucí produkce Fabíková.

⁵² *Movie Magic Scheduling 5 User Manual*. [online]. Entertainment Partners, © 2009, s. 18. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.scribd.com/doc/48106422/Movie-Magic-Scheduling-5-User-Manual>

⁵³ Druhý asistent režie Jan Bílek In. Citace z rozhovoru

⁵⁴ Vedoucí výroby, producent Petr Šizling In. Citace z rozhovoru

⁵⁵ Vedoucí produkce Petra Fabíková In. Citace z rozhovoru

3.2 Natáčení

3.2.1 Produkce

Vedoucí produkce

V úvodu projektu pracuje na základě schválených scénářů a rozpočtu, který dostane na první schůzce s producentem. „*Já, jako vedoucí produkce na novém projektu, se musím rozhodnout, zda budu schopna seriál za daný rozpočet vyrobit.*“⁵⁶ říká vedoucí produkce Konrádová – absolventka FAMU, je spoluzakladatelkou Orbis Pictures Film s.r.o., kde jako kreativec působí scénárista seriálu *Vyprávěj* Rudolf Merkner. Pro producenty z Dramedy Productions bylo tedy velice výhodné oslovit sehranou tvůrčí dvojici.

Vedoucí produkce je ve výrobním štábu na stejné úrovni jako režisér a spoluzodpovídá za to, že se seriál vyrobí dle daných požadavků. Dále zodpovídá za finanční výsledek a dodržení harmonogramu výroby. Spoluvytváří harmonogram výroby – pracuje na časovém plánu realizace od přípravných prací, přes natáčení, až po dokončovací práce. Ve spolupráci s vedoucím natáčení nasmlouvá výrobní štáb, technické pracovníky a technickou kapacitu – smlouvy o nájmech. V pověření producenta také uzavírá autorské smlouvy a smlouvy se všemi externími pracovníky. Během natáčení kontroluje dodržování zákoníku práce a norem bezpečnosti při práci. Svoji pozornost věnuje i natáčení samotnému, hlídá, aby každý pracoval, tak jak bylo dohodnuto a zabraňuje tak případným přesčasům, které výrobu prodražují. V případě jakékoliv komplikace na place či v přípravách dalších dní, má vedoucí produkce povinnost a zodpovědnost za pružné a ekonomické vyřešení situace. V průběhu natáčecího dne deleguje práci vedoucímu natáčení či asistentovi produkce, do míry, kterou uzná za vhodnou. Z důvodu nasazení dvou nezávislých štábů má *Vyprávěj* dvě vedoucí produkce, Zuzanu Konrádovou (hlavní) a Petru Fabíkovou.

Po skončení natáčecího dne je vedoucí produkce zodpovědná za bezproblémové a včasné předání natočeného materiálu, vypsání reportů a uzavření scénáře do střížny, kde její přímá odpovědnost končí. Aktivně se účastní rozdávání denních

⁵⁶ KONRÁDOVÁ, Z. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Produkce - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz:8008/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/5859-jak-se-dela-vypravej-produkce/>

dispozic na následující den a zodpovídá případné dotazy členů štábu. Na konci každé série seriálu vypracovává finanční vyúčtování, které velice pečlivě připravuje k auditu *České televize*.

Vedoucí natáčení – zástupce vedoucího produkce

Vedoucí natáčení je v případě obou výrobních štábů muž, Martin Vansa a Jan Hartl. Jejich práce spočívá v zajištění hladkého průběhu natáčecího dne, dále však zejména v přípravě dalšího. Komunikují s plánovačem, který jim poskytne podklady – breakdown sheety k tvorbě denních dispozic. Zpracování samotného základu dispozic předává asistentovi produkce, který veškeré informace pečlivě přepisuje. Vedoucí natáčení se věnuje kontrole tohoto výstupu a předává ho umělecké maskérce, která udává nástupy herců do maskérny. Délka na přípravy – oblékání a líčení herců před příchodem na plac, jsou pro časové plánování natáčení klíčové. Po obdržení „načasování“ putují dispozice do rukou prvního asistenta režie, který kontroluje hlavně logiku pořadí obrazů – v ideálním případě se obrazy dne točí chronologicky dle scénáře. V případě, že je po konzultaci s pomocným režisérem vše v pořádku, začíná další fáze práce vedoucího natáčení. Na základě udaných časů se věnuje obvolávání herců, se kterými ověřuje závazky daného dne a přesvědčuje se, zda obdrželi platné texty scénáře. Dále komunikuje se všemi složkami, které nejsou přítomny na place a upřesňuje jim informace ohledně již objednaných či domluvených věcí – dobová auta, plošina, agregát apod. Když během kontaktování herců či ostatních složek zjistí nějaký problém, je povinen ho nahlásit vedoucímu produkce a všem zainteresovaným složkám, které musí na základě závažnosti problému provést změny. Zásadní změny v počtu obrazů, či herců se musí konzultovat s producenty. Po úspěšném vytvoření denních dispozic a informování všech složek se věnuje tvorbě autodispozic a dalším nutným úkonům – kontrola přijatých faktur, objednávání techniky dle měsíčního natáčecího plánu apod. K provedení všech těchto úkonů má k dispozici asistenta produkce.

Asistent produkce

Jeho hlavní pracovní náplní je plnit všechny úkoly zadané vedoucím produkce či vedoucím natáčení. Na začátku natáčecího dne se stará o zprovoznění produkční kanceláře, rozdávání vysílaček – pouze klíčovým členům štábu (nízký počet vysílaček) a v neposlední řadě kontroluje příchody členů štábu a realizaci příprav placu dle denních dispozic. Během natáčení je jeho vyřízení zcela v kompetenci přímých nadřízených. S koncem natáčecího dne se stará o koordinaci produkčního automobilu a navrácení ráno rozdaných vysílaček. Na pozici asistenta produkce se z důvodu fyzické náročnosti práce většinou dosazuje muž, z důvodu častého stěhování produkční kanceláře, kostýmů či pomůcek maskérské složky.

3.2.2 Denní dispozice

Denní dispozice slouží k celkové orientaci štábu během natáčecího dne. Jejich tvorba je týmovou prací vedoucích všech složek pod vedením produkce, která do vzoru dispozic vpisuje informace z „breakdownu“ scénáře získaného od pomocného režiséra – plán. Na přesnosti dispozic a správnosti pořadí obrazů dne se nejvíce podílí pomocný režisér – plac, který udává jejich finální podobu. Časy nástupu herců a komparsu udává umělecká maskérka a vedoucí kostymérka, od nich se potom odvíjí nástup štábu, realizace aranžmá⁵⁷ a první klapky.

Denní dispozice obsahují:

- Číslo natáčecího dne, časové rozmezí směny
- Místo natáčení
- Obrazy – jejich čísla, anotace, herci v obraze
- Herecké, epizodní a komparsní obsazení
- Časy nástupu všech složek
- Časy nástupu a plánovaného odchodu herců
- Poznámky produkce, důležité rekvizity a kostýmy, úkoly specialistů apod.
- Autodispozice – rozpis jízd produkčního automobilu

⁵⁷ Aranžmá je technická a pohybová realizace v konkrétních prostorových dispozicích dekorace či motivu natáčené scény.

Obrázek 2: Dispozice – Národní třída

DRIVE/JSI:	VYPRAVA:	T80	KONTAKTY				
	SVETLA:	zav. 5 os. DRIV	Ved.produkce:	Zuzana KONRADOVA	725 606 077		
	KOSTYMY, MASKY	od 15:15 STĚHOVÁNÍ	Produkce:	Jan HARTL	725 606 076		
SNIDANE:	CATERING	16:15	As.produkce	Vilém POSTRANECKY	603 116 933		
	NÁSTUP ŠTÁBU	18:00	Lokace:	Ivan VAKARÁČ	602 290 731		
	ARANŽMÁ	18:30	Pom.režie-plac:	Pavel SVATON	739 418 772		
	PRVNÍ KLAPKA	19:00	Pom.režie-plán:	Jitka MUSILOVA	725 606 079		
	SNIDANĚ / OBĚD:	17:45 / 0:00	As.režie	Tonda ZOUBEK	603 354 186		
Lokace: Národní třída - U Kaňkova domu, Praha 1		Počasí: 28 °C, poklesáno	Východ slunce: 6:11		Západ slunce: 19:50		
DPT	JMÉNO	NÁSTUP	DPT	JMÉNO	NÁSTUP		
REŽISER	Bibi ARICHTEV	18:00	KOSTYMY	HRAVÁ, J. LEHAROVÁ, M. HRUŠOVÁ, J. MTKÁŠKOVÁ, L. ŠULCOVÁ	15:15		
HL.KAMERA	Martin SCHNABEK	18:00	M-UP	A. ROBOVÁ, J. HRAVÁ, M. HRAVÁ, M. ŠKOLVÁ, M. REŠOVÁ, I. ROBOVÁ+1	15:30		
SVENKRI	Aleš MATĚJKA, Mila PTÁČEK	18:20	ARCHITEKT	Kateřina HÁJKOVÁ	18:00		
KAM.TECHNIKA	2x kamerová technici CT	18:00	VÝPRAVA	Vencea KÚS + Jaroslav MOTTL	18:00		
GRIP	Jan HLADK + 1X	18:00	STAVBA	David MYSLIK	18:00		
OSVETLOVACI	David RIEHS, J. HONS, J. VANĚK, + 5	18:00	PRODUKCE	Vilém POSTRANECKÝ, Janek HARTL, Zuzana KONRADOVÁ	15:00 / 18:00		
ZVUK	Petr PROVAZNIK + 2	18:15	POM.REŽIE	Pavel SVATON	18:00		
SKRIPT, KLAP	Milša ŘEPOVÁ, Magda ZLATUŠKOVÁ	18:20	AS.REŽIE	Tonda ZOUBEK, Luděk KRÁL, Lukáš BUCHAR	18:00		
LOCATION	Ivan VAKARÁČ, Petr KALINA	15:00	CASTING coord.	Karolína MICHÁLKOVÁ, Monika K, Patrik R, David F.	16:00		
M-UP BUS	Aleš RADA - transit 15:00 / BUS 16:30	15:00	BASECAMP	2 os. SETY 15:00 / karavan + 2 stany 17:00	15:00 / 17:00		
AGREGÁT	Milša MAREK 100 KW (U Paskerta 12:00) 2x J. RUDA 80 KW (u Máje 16:30/18:00), ŠVEHLA (BASE) 15:00	12:00 / 16:30/18:00 / 15:00	CATERING	Tomáš HARVÁNEK + CIHLA + 1x	16:15		
zřizovatelé: 523 Zdeněk + 524 Vojta - ZK 10 - 15							
V0803	EXT	Národní třída - podlouhí Kaňkova domu				19:00 - 20:00	
17. listopad	den	Na místě demonstrace ruka zapalí první svíčku			1 člověk	28	
PŘÍPRAVA NA NOČKU - 20:00 - 20:45							
V0829	EXT	Národní třída - podlouhí Kaňkova domu				20:45 - 21:45	
18. listopad	noc	Babi a František prochází podlouhým Kaňkova domu. Babi zapalí jednu svíčku	6, 211		chodí ?	48	
V0728A	EXT	Národní třída				21:45 - 00:00	
17. listopad	noc	Lucka a Honza řeší Vařika uprostřed demonstrace	39F, 312D, 334K, 401B, 523, 524		100 studentů - demonstr., policajni kordon, spolužáci z ČVUT	238	
OBĚD - 45 min							
V0728B	EXT	Národní třída				00:45 - 02:45	
17. listopad	noc	Lidé sedí na zemi, zpívají, Lucka dává zlozenu květinu policajnovi na helmu	39F, 312D, 401B, 523, 524		? Účastníci demonstrace, policajni kordon	178	
V0729	EXT	Národní třída				02:45 - 03:45	
17. listopad	noc	kordon se pohne vpřed, mlátí všechny pendrekem	39F, 312D, 401B, 523, 524		80 studentů - demonstr., policajni kordon	88	
V0731	EXT	Národní třída - podlouhí Kaňkova domu				03:45 - 05:30	
17. listopad	noc	Honza a Lucka utíkají, dostanou pár ran a schovají se v cizím domě. Do lidí najíždí transportér, objevuje se sanitka	39F, 312D, 401B		80 studentů - demonstr., policajni kordon, 10 sanitka sanitky, někteří z sanitky	148	
CELKEM STRL 7 2/8							
ID	ROLE	OBSAZENÍ	PICK UP	WRDB	MAKE-UP	PLAC	POZN.
6	Babi	Nina DIVÍŠKOVÁ	OT	19:45	20:00J	20:45	
39F	Honza - 19 let	Braňo HOLÍČEK	OT	20:55	21:10J	21:30	
211	František	Radoslav BRZOBOHATÝ	OT	20:15	20:30V	20:45	
312D	Lucka - VŠ	Eliška KŘENKOVÁ	OT	20:45	21:00A	21:30	
334K	Majda	Lucie ŠTEFLOVÁ	OT	20:45	21:00V	21:30	
401B	Rost'a (18 a více)	David GRANSKY	OT	20:30	20:45J	21:30	
721	student v divadle	Vuk ČELEBIĆ	OT	20:30	20:45	21:30	
A-Cast.	523 Zdeněk	Michal NECPÁL	OT	20:15	20:30	21:30	
A-Cast.	524 Vojta (ČVUT)	Haj JORDAN	OT	20:15	20:30	21:30	
KOMPARZ							
	10x chodci		OT	17:00	17:30	18:30	
	100 studentů - demonstrantů (z nich spolužáci z ČVUT)	16:00 - 35x / 16:30 - 35x / 17:00 - 20x	OT	16:00 / 16:30 / 17:00	17:30	21:30	
	20x policisté v zelené uniformě		OT	18:30	19:30	21:30	
	25x záchovka		OT	19:00	20:00	21:30	
	9x červený barel		OT	19:30	20:00	21:30	
	3x novinář (2x TV zpravodaj, 1x zvukař)		OT	20:00	20:30	21:30	
	1x posádka sanitky		OT	02:00	02:30	03:00	
	1x doktor		OT	02:15	02:30	03:00	
KASKADÉRI							
	3x policista		OT	23:00	23:15	00:00	
	3x demonstrant		OT	23:00	23:15	00:00	

Zdroj: Archiv autora

Protipólem denních dispozic jsou denní zprávy, které se po každém natáčecím dni vyplňují. V nich je jasně zadáno, co bylo z plánovaného programu splněno. Na starosti je má vedoucí produkce. Jsou zde uvedeni hlavní pracovníci, zaznamenány natočené obrazy, skutečný počet maskérských, kostýmních a ostatních výpomocí, reálné počty

komparsu apod. Tyto denní zprávy slouží jak k okamžité kontrole a orientaci producenta, tak ke kontrole přijatých faktur samotnou produkcí.

3.2.3 Režie, první asistent režie, druhý asistent režie

„Režie je o synchronizaci lidí před i za kamerou, je to organizačně tvůrčí práce.“⁵⁸, říká režisér projektu Biser Arichtev. Režisér pracuje s širokým týmem lidí, který na začátku projektu seznamuje se svým viděním a představami. Na základě scénáře si ve spolupráci s odborníky a dobovými poradci utváří a vymýšlí v rámci daného rozpočtu konkrétní požadavky, které dále předává příslušným složkám. Druhou, však neméně důležitou stránkou práce režiséra je práce s herci, do které se už reálně promítá to, co divák získá ze sledování pořadu za emoce, styl vyprávění, vnímání a podání samotných situací.

Mezi další povinnosti režiséra patří účast na obhlídkách nových lokací a dekorací, explikacích – čtení scénáře za přítomnosti vedoucích všech tvůrčích složek, schůzka s hudebním skladatelem, aktivní účast na castingu herců a epizodních herců a v neposlední řadě se účastní schvalování nových dekorací.

Režisérův den začíná již večer před natáčením, kdy si na základě denních dispozic pročítá a promýšlí obrazy – scény, které se budou následující den točit. Každý obraz si pečlivě přečte, prochází obrazy, které předcházely a které budou následovat, jak ve stíhové vazbě, tak v dějovém sledu událostí. V obrazech vymýšlí, co bude který herec v jakém kontextu říkat, dále také sleduje vztahy herců, které si musí udržovat svojí logiku, případně dále konzultuje se scénáristou či skriptkou, kteří se těmito vazbami také zabývají. Režisér přijde na plac s připraveným půdorysem obrazu, má rozvrženo odkud se bude každá scéna snímat, tzv. postavení kamer a klíčové momenty scény. Celá scéna se na základě této hrubé představy dotváří v aranžích při samotném zkoušení s herci. Z důvodu časové náročnosti natáčení nelze realizovat čtené zkoušky, proto se dialogy zkouší přímo před samotným natáčením.

⁵⁸ ARICHTEV, B. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Režisér Biser Arichtev - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/4403-reziser-biser-arichtev-jak-se-dela-vypravej/>

Režisér má v každé fázi příprav, natáčení a dokončovacích prací jiné nejbližší spolupracovníky. Během příprav nejvíce komunikuje s producenty a scénáristou, během natáčení je to pak hlavní kameraman Martin Schinabek a skriptka Michaela Řepová, která s ním sedí u monitorů a hlídá veškeré detaily. Samotnou práci s herci, komparesem a štábem dotváří a komunikuje první asistent režie, kterých se na tomto projektu vystřídal celkem osm. V postprodukcí během dokončovacích prací je jeho nejbližším spolupracovníkem střihač, první divák a dramaturg⁵⁹, se kterým připraví díl seriálu do "offline" verze ke schválení.

První asistent režie, nazývaný také pomocný režisér – organizuje celkové dění na place⁶⁰. Zajišťuje, aby bylo vše včas připraveno a mohl se dodržet natáčecí plán dne. Jeho práce začíná taktéž přípravou ze scénáře. Již během vytváření měsíčního natáčecího plánu spolupracuje s "plánovačem", kterého označujeme jako pomocného režiséra – plán, kdy optimalizují sled obrazů každého dne, nutnost využití herců a komparsu v obraze v porovnání se scénářem a odhadují nutný čas pro realizaci natáčení. Den před natáčením spolupracuje s produkcí, která plánuje a zařizuje následující den. Vedoucí natáčení prvnímú asistentovi režie předá zpracované poklady, do kterých vpisuje správnost nasazení herců a počtů kompasu, nástupy herců, časuje každý obraz, popř. mění pořadí obrazů s ohledem na závazky herců k optimalizaci průběhu natáčecího dne. Dále zjišťuje požadovaný čas na přípravu herců, rekvizit, světel či stavby a kalkuluje s těmito časovými odhady v denních dispozicích. V den natáčení přichází na plac před příchodem režiséra a pracuje na přípravách a úpravách lokace či dekorace k natáčení, „*ověřuje si s vedoucími všech složek, zda jsou věci připravené dle předchozích požadavků režiséra či produkce.*“⁶¹ Po příchodu režiséra hlásí průběžný stav příprav a zjišťuje od režiséra přesnou technickou hereckou akci, postavení kamer, polohu jízdy apod. Čas na tyto činnosti je již zakalkulovaný do časového plánu dne – nazýváme aranžmá. Neodmyslitelnou náplní jeho práce je organizace a úkolování štábu tak, aby se dodržel natáčecí plán dne a natáčení

⁵⁹ ARICHTEV, B. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Režisér Biser Arichtev - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/4403-reziser-biser-arichtev-jak-se-dela-vypravej/>

⁶⁰ ORLEBAR, J. *Kniha o televizi*, s. 200, 1. vyd. Praha: Akamedie múzických umění v Praze 2012, s. 200. ISBN 978-80-7331-246-6

⁶¹ Druhý asistent režie Jan Bílek In. Citace z rozhovoru

probíhalo plynule. „*Je velice důležité, aby se všechny úkony prováděly souběžně. Ideálně tak, aby celková příprava byla shodná s nejdelším časem přípravy jedné konkrétní složky.*“⁶² Během natáčení scén organizuje herce na place a deleguje prosby a požadavky režiséra, který sedí u monitorů. V případě komplikací by měl na základě orientace v natáčecím plánu přijít s řešením natočení jiného obrazu tak, aby se natáčecí den výrazně neprodražil či nezdržel. „*Pomocný režisér udržuje pracovní morálku*“⁶³ a funguje tak jako pilíř celého štábu, který po dobu natáčení udržuje v pracovním tempu.

Druhý asistent režie je nejbližším spolupracovníkem a prodlouženou rukou pomocného režiséra. Ve spolupráci s asistentem produkce se stará o včasný příchod štábu a herců na plac. Pokud se herec či někdo jiný nedostaví v čas uvedený na denních dispozicích, je asistent povinen tuto skutečnost neprodleně nahlásit, aby nedošlo k prostojům na place. Důležitou součástí jeho práce je komunikace se všemi členy štábu, kteří nejsou nebo zatím nejsou na place a podílí se na přípravách věcí určených k natáčení – produkce, maskérky, kostymérky, koordinátoři komparsu atd. „*Funguje jako prostředník mezi zázemím a placem.*“⁶⁴ Po příchodu herce se stará o jeho pohodlí a připravenost, zjistí, zda má herec scénář (popř. jeho platnou přepsanou verzi), doprovodí herce do kostymérny a následně do maskérny. Herec je v případě zájmu informován o stavu příprav či procesu natáčení a zjistí tak, kolik má času před nástupem na plac. V případě, že se v den natáčení používá více jak pět komparsistů, stará se o ně koordinátorka komparsu, pokud je počet nižší, je starost o kompars na druhém asistentovi režie. Během natáčení je potom jeho využití zcela na rozhodnutí pomocného režiséra, zpravidla se stará o ticho při natáčení, nebo na základě požadavku instruuje herce pomocí vysílačky – herec vstupuje do dekorace dveřmi na signál pomocného režiséra. Jeho hlavní činností je informovat pomocného režiséra o všem, co se děje mimo plac, plnit jeho prosby, odpovídat na jeho dotazy a mít přehled o všech přípravách.

⁶² Druhý asistent režie Jan Bílek In. Citace z rozhovoru

⁶³ ARICHTEV, B. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Režisér Biser Arichtev - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/4403-reziser-biser-arichtev-jak-se-dela-vypravej/>

⁶⁴ Druhý asistent režie Jan Bílek In. Citace z rozhovoru

3.2.4 Skriptka, klapka

Pozici skriptky v drtivé většině případů zastává žena, hlavní skriptkou seriálu *Vyprávěj* je Michaela Řepová. Během dlouholetého natáčení a díky náročnému plánu se na této pozici střídá s Jitkou Novákovou a Lucií Malíkovou.

Dobře odvedená práce skriptky je velice důležitá a náročná. Vyžaduje trénovanou paměť, bezchybnou orientaci ve scénáři a neustálou pozornost během natáčení. Její práce začíná pečlivou četbou scénáře, ze kterého vytváří skriptový scénosled jednoho obrazu za druhým – rozepisuje každý detail scénáře, sleduje kdy končí den a začíná noc, kdy začíná nový den, týden, měsíc či rok apod. Pozoruje celkovou logiku dějových linek a hlídá, jak je který herec starý, aktualizuje tabulku s věkem postav. Během tvorby scénosledu připravuje i stopáž (délku) scénáře, na základě délky dialogů a hereckých akcí odhaduje, jak dlouho bude každý obraz trvat. Všechny tyto informace předává architektovi, umělecké maskérce, kostýmní výtvarnici, vedoucí kostymérce a pomocnému režisérovi – plán, který cenné informace zanesou do vytvářeného natáčecího plánu. „Předáváním vypracovaných scénosledů se předchází chybám v návaznostech.“⁶⁵ vysvětluje funkci tvorby scénosledů skriptka Nováková. Každá zainteresovaná složka si z podkladů vytváří vlastní scénář s návaznostmi.

Obrázek 3: Scénosled

Scénosled	Číslo	Čas	Průběh	Průběh	Průběh
Scéna 2001	1	8:30	Den 1:00	Den 1:00	Den 1:00
Scéna 2002	2	9:30	Den 1:30	Den 1:30	Den 1:30
Scéna 2003	3	10:30	Den 2:00	Den 2:00	Den 2:00
Scéna 2004	4	11:30	Den 2:30	Den 2:30	Den 2:30
Scéna 2005	5	12:30	Den 3:00	Den 3:00	Den 3:00
Scéna 2006	6	13:30	Den 3:30	Den 3:30	Den 3:30
Scéna 2007	7	14:30	Den 4:00	Den 4:00	Den 4:00
Scéna 2008	8	15:30	Den 4:30	Den 4:30	Den 4:30
Scéna 2009	9	16:30	Den 5:00	Den 5:00	Den 5:00
Scéna 2010	10	17:30	Den 5:30	Den 5:30	Den 5:30
Scéna 2011	11	18:30	Den 6:00	Den 6:00	Den 6:00
Scéna 2012	12	19:30	Den 6:30	Den 6:30	Den 6:30
Scéna 2013	13	20:30	Den 7:00	Den 7:00	Den 7:00

Zdroj: Archiv autora

⁶⁵ Skriptka Jitka Nováková In. Citace z rozhovoru

Její příprava před natáčením spočívá v kontrole denních dispozic dle scénosledů jednotlivých dílů. Seriál *Vyprávěj* se netočí chronologicky, proto je nutná její obratná orientace ve scénáři a znalost dějových linek. Během natáčení hlídá veškeré návaznosti děje, postav, kostýmů, make-upu a dekorace se scénářem a scénosledem tak, aby nedocházelo k logickým chybám v ději seriálu. Před započítáním natáčení každého obrazu pořizuje fotografii s číslem klapky, kostýmu a líčení herců, dekorace a všech ostatních věcí, které by mohly být při natáčení následujících či předchozích obrazů potřebné. Pořizuje fotografii postavení kamer a jízdy (směr) pro potřeby dalšího obrazu. Do scénáře zaznamenává jednoduchý popis kostýmů. Dále svou pozornost věnuje jednotlivým postavám, značí do svého scénáře např. kdy se napijí ze sklenice, zvednou ruku, nebo se posadí ke stolu, aby tyto úkony v návaznosti na následně točené menší velikosti obrazu, dělali stejným způsobem a ve stejnou chvíli. V neposlední řadě kontroluje načasování a správnost textů. Na základě vypracované stopáže scénáře měří pomocí stopek délku každého obrazu a hlídá, aby stříh celého dílu nepřesahoval požadovaných 52 minut.

*„Každý obraz scénáře se točí na několik záběrů – postavení kamer a velikosti záběru, každý záběr se pak dělí na jednotlivá „jetí“ – počet stejných klapek.“*⁶⁶ Skriptka hlídá počet záběrů a počet jejich klapek („jetí“), do skriptového scénáře pak zaznamenává timecode⁶⁷ – číslo klapky na záznamovém materiálu a v případě natočení uspokojivého záběru, označí číslo této klapky ve scénáři, dle kterého se následně orientuje stříhač. Po skončení natáčení se ve spolupráci s klapkou vypisují denní reporty, ve kterých je uvedeno číslo obrazu, záběru a „jetí“, stručný popis obrazu, timecode a velikost záběru. Reporty společně s natočeným materiálem – disky putují do střížny k dalšímu zpracování. V případě dotočení celého dílu se odesílají společně s uzavřeným skriptovým scénářem.

⁶⁶ Skriptka Jitka Nováková In. Citace z rozhovoru

⁶⁷ Timecode – posloupnost číselných kódů vytvořených v pravidelných časových intervalech. Každý snímek (frame, celkem jich je 25) má svůj ojedinělý kód ve formátu hodina:minuty:sekundy:frame

Ve skriptovém scénáři můžeme najít velkou spoustu zkratk a popisků. Pro označování velikostí záběrů se používají tyto zkratky⁶⁸:

- VC – velký celek
- C – celek
- AP/AM – americký plán (postava od poloviny stehů nahoru, „polocelek“ místnosti)
- PC – poloviční celek („polocelek“)
- PD – poloviční detail („polodetail“)
- D – detail

Obrázek 4: Skriptový scénář, poznámky skriptky – informace pro střihače

2914/1 210 887 813	2	11488	16:44:25 16:53:15	1 (K.B.) Lída P. C - Karel, Sekretářka C - KAREL, HORA, FANTOŠ, VONČEK HORA v kancelari
2914/2 207 888 813	9	11490	16:54:36 17:19:20	(K.A.) SVT BPC - Karel, VONČEK, FANTOŠ PC - Karel, FANTOŠ, HORA
2914/3 207 888 813	1	11491	17:03:24 09:56	(K.A.) PD - VONČEK (K.B.) PD - Karel 2 PD - HORA, KAREL PD - HORA
2914/4 207 888 813	1	11492	17:13:15 17:30 Xosa	(K.A.) SVT 2 PC - KAREL, SEKRETÁŘKA (K.B.) PD - KAREL

Zdroj: Archiv autora

⁶⁸ Skriptka Jitka Nováková In. Citace z rozhovoru

Klapka

Klapka se používá pro synchronizaci obrazu se zvukem. Klapka je pravou rukou skriptky, jejím úkolem je na základě požadavků skriptky správné vypsání čísla uvedeného na klapce. „*V případě, že se točí na pevná skla (filmové objektivy) a mění se objektivy, klape asistent kamery, který se dále stará o objektivy, filtry a kompendia. To však není případ Vyprávěj*“⁶⁹ zmiňuje asistent režie Bílek. Ve většině případů se "klape" po spuštění záznamu obrazu a zvuku, ve výjimečných případech se "klape" na konci "jetí", většinou z důvodu náročnosti jak přípravy, tak provedení scény. Po skončení natáčení, někdy i během dne, vypisuje společně se skriptkou dle skriptového scénáře denní reporty.

Na klapku se může zapisovat křídou či černým fixem, dle typu klapky a jsou na ní uvedeny tyto údaje:

- Režie projektu
- Hlavní kameraman projektu
- Číslo obrazu, záběru a jetí (číslo klapky, např.: 1603/1/2)
- Číslo disků – záznamového média
- D – denní / N – noční, INT – interiér / EXT – exteriér

3.2.5 Hlavní kameraman a jeho asistenti – švenkři

Hlavní kameraman je na place podřízený režisérovi, organizačně je podřízen produkci. Běžně u jiných projektů spolupracuje na technickém scénáři, který se ale na *Vyprávěj* nepíše. Před natáčením předává produkci seznam požadované kamerové techniky. Hlavní kameraman se společně s vrchním osvětlovačem účastní obhlídek nových lokací a dekorací, spolupodílí se na výběru exteriérů a reálů. Následně se podílí na jejich předání k natáčení. Vyjadřuje se k výtvarným návrhům dekorací, kostýmů a rekvizit. Konzultuje a předává architektovi či vedoucímu výpravy technické požadavky na stavbu dekorací v ateliéru, v případě natáčení venku projednávají úpravy

⁶⁹ Druhý asistent režie Jan Bílek In. Citace z rozhovoru

taktéž. Hlavní náplní práce je určování způsobu svícení hrané scény, poskytuje potřebné informace vrchnímu osvětlovači jak na place, tak před natáčením pro zpracování podkladů sloužících k sestavení a naplánování přípravných prací. Během natáčení potom odpovídá za kontrolu kvality snímaného obrazu, dále odpovídá za celkovou technickou kvalitu a obrazovou stránku seriálu. Během dokončovacích prací se věnuje celkové barevnosti obrazu, určuje expoziční a barevné korekce – čísluje vyrovnávací kopie a schvaluje vzorové kopie. V případě nutnosti konzultuje trikové zpracování obrazu. Hlavní kameraman je placen na základě autorské smlouvy.

Asistent kameramana (švenkr) je přímým podřízeným hlavního kameramana. Před natáčením by měl být seznámen s kamerovou technikou, která se na projektu užívá, tvůrčím viděním hlavního kameramana i režiséra a scénářem. Při natáčení seriálu *Vyprávěj* se střídá celkem pět hlavních asistentů kamery a dalších osm se střídá v případě, že jsou ostatní časově nedostupní. Švenkr odpovídá za správný pohyb kamery, určenou kompozici a ostrost obrazu při jednotlivých záběrech.

3.2.6 Světla, vrchní osvětlovač, osvětlovači

Během natáčení se používají digitální kamery, které rozlišují stejně jako filmové kamery. Do filmových kamer se vkládá materiál, denní v případě, že se točí za denního světla, nebo noční materiál, který se používá při umělém osvětlení. V případě digitálních kamer se pouze změní nastavení.

Hlavní kameraman je přímým nadřízeným vrchního osvětlovače, vytváří spolu celkovou ideu svícení. Při prvotním plánování si gaffer – vrchní osvětlovač ujednotí s hlavním kameramanem představu o svícení projektu, kterou poté udržují po dobu celého natáčení. Hlavní kameraman Martin Schinabek⁷⁰ sděluje svoje požadavky hlavnímu osvětlovači hlavně na obhlídkách lokací, kde se bude natáčet. Na obhlídkách se zjišťuje, zda bude možno využít přirozeného denního světla, nebo se lokace musí zasvítit a připravit předem. V případě potřeby se zadá objednávka agregátu, plošiny atd.

⁷⁰ Martin Schinabek - Filmová databáze online FDb.cz. [online]. © 2003-2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.fdb.cz/lidi/82176-martin-schinabek.html>

Denní svícení (denní světlo) má 5 500 K. Venku se obecně používají výbojkové HMI lampy, což je denní světlo. K zasvícení exteriéru se používá základní sestava lamp, kterou mají osvětlovači v nákladním voze. Tuto sestavu určuje hlavní kameraman s pomocí vrchního osvětlovače na základě schváleného rozpočtu produkce. Nejsilnější, běžně používaná lampa na denní svícení – modré světlo, která se v tomto základu nachází je 6kW HMI Fresnel, používají se i silnější lampy 12kW HMI Fresnel nebo 18kW HMI Fresnel. Dále se v základu nachází spousta slabších lamp, nejslabší lampou je 200W MSR Compact. V základní výbavě najdeme také skupinu světel, které se používají na umělé světlo (halogeny). V případě, že se točí někde, kde se svítí klasickými žárovkami, tak se používá umělé světlo (halogenové).

Ve výjimečných případech se používají i mnohem silnější lampy. Pro příklad můžeme uvést noční natáčení na Národní třídě, kde se použila nejsilnější halogenová lampa 32kW (tzv.: ¼ wendy), svítidlo, které se používá při natáčení velkofilmů. Ve většině případů se vyvěšuje na jeřáby. Tato lampa má rozměry 150x150cm, v této ploše se nachází čtyřicet osm drobných žárovek v osmi svislých řadách s 650W⁷¹. Žárovky v sobě mají parabolu, tím pádem směřují světlo velice daleko, relativně úzkým paprskem. Tím, že jsou lampy velice hustě posázeny žárovkami, používají se ke svícení na vzdálenost až sto metrů. V případě natáčení na Národní třídě byla lampa umístěna na střeše domu a svítila do proti pohledu kamery, což napomohlo plasticitě obrazu.⁷²

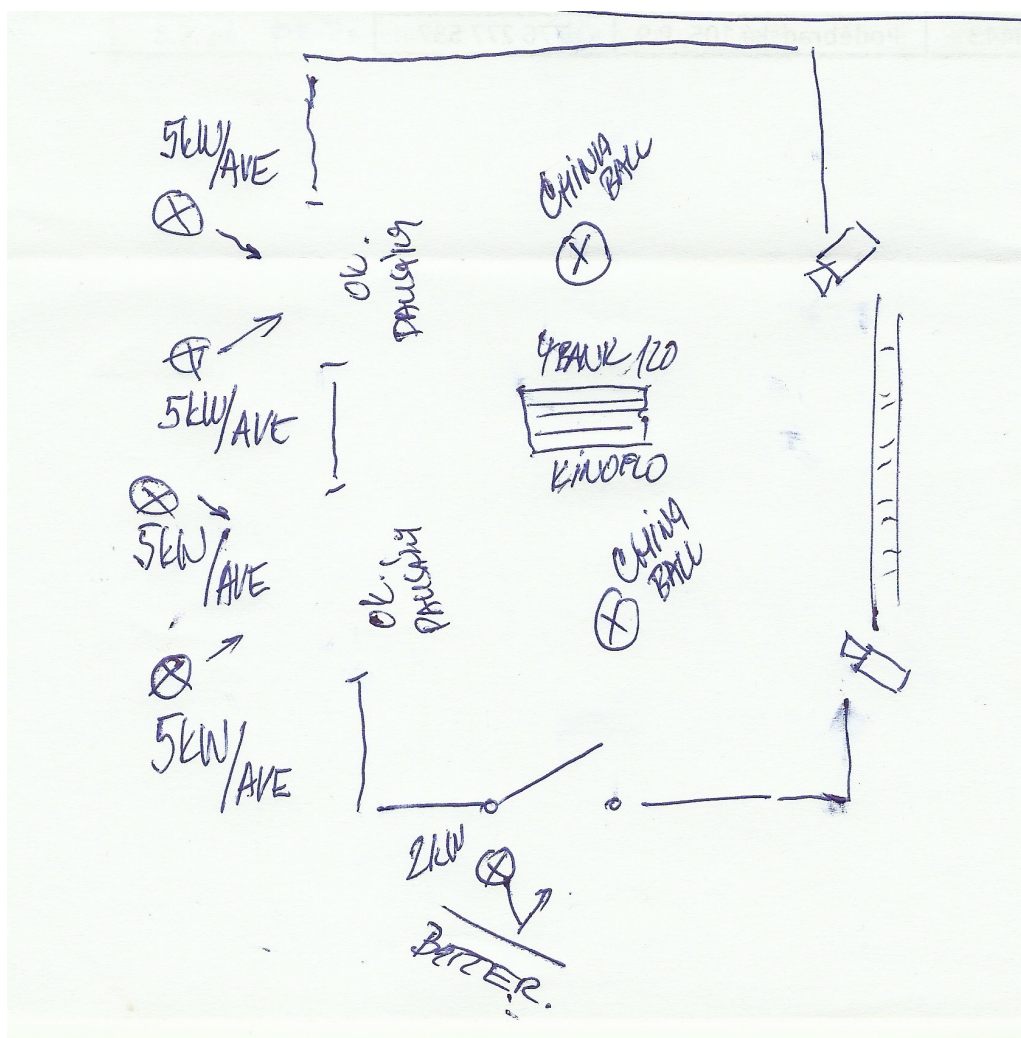
Umělé světlo, pro lidské oko žluté, se používá uvnitř místností, nebo v ateliéru, má barevnou teplotu okolo 3 200 K. V ateliéru se používá umělé světlo a svítí se pomocí halogenových svítidel. Obecně je regulace ovládání světla – různé stmívání nebo ztlumování denních – výbojkových (HMI) lamp složitější, proto je v ateliéru výhodnější používat tzv. žluté lampy (halogeny), které se dají ovládat pomocí stmívačů. Stmívače umožňují regulaci celých skupin – okruhů svítidel rozmístěných v dekoraci – lampy za okny, žárovky, lampičky, nebo různé menší zdroje světla rozmístěné v dekoraci. Takový způsob ateliérového svícení je pro osvětlovače i štáb rychlejší a pro natáčení levnější z důvodu úspory času na place. Obecně je cena

⁷¹ BERMINGHAM, A. *Location Lighting for Television*, s. 157. Focal Press, © 2003. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=skjGZ2qxk1sC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

⁷² Vrchní osvětlovač (gaffer) David Riehs In. Citace z rozhovoru

halogenových svítidel nižší, než u svítidel výbojkových HMI. V ateliéru se používá velké množství konvenčních lamp, počínaje Maxi Brute Dinolight 12x1kW až po nejmenší Dedolite 100W, které patří do skupiny halogenových tzv. žlutých světel. Dále se používají svítidla vlastních konstrukcí, které se vyrábí pro účely každé konkrétní dekorace. V těchto případech se dělají úpravy na žárovkách, výbojkách a zářivkách, které se do dekorace vhodně umísťují a pomáhají v případech, kdy se klasické konvenční svítidlo nedá použít.

Obrázek 5: Náskres rozmístění osvětlovací techniky v dekoraci

ZDROJ: originál náskres David Riehs – Archiv autora

Velké množství lamp je stabilně v dekoracích seriálu, natáčení V. série probíhá v celkem devíti základních dekoracích, které se různě obměňují a stěhují. „*Na zasvícení všech těchto dekorací je potřeba několik nákladů lamp. V každé dekoraci je zhruba dvacet lamp.*“⁷³ Každá dekorace si žádá jiný styl svícení a má tak i jiný odběr energie – nejméně náročná dekorace odebírá 40kW, nejvíce náročná odebírá až 100kW. Dekorace bytů jsou na zasvícení náročnější, protože se používají různé hladiny světla pro vytvoření určité nálady, přičemž svícení kanceláří apod. se dá nazvat „sirovějším“.⁷⁴ Následně se dá svícení v záznamu různými způsoby probarvovat tak, že běžný divák není schopen rozeznat, co bylo natočeno za umělého svícení a k čemu se využilo přirozené denní světlo, nebo denní lampy (HMI).

Stabilní dekorací pro speciální vizuální efekty svícení je vlakové kupé, ve kterém se pomocí lopatkové pomůcky imituje pohyb světla, které prokmitává před konstantně nasvíceným zeleným pozadím. Tento efekt společně s obrazem ubíhající krajiny dosazeným v postprodukci vytváří věrný efekt pohybu vlaku.

Ostatní používaná zařízení a materiály:

- hmotnost světla 18kW HMI – světlo, které se používá na plošinu váží 60kg, klapky váží 10kg, kabelový přívod 40kg .
- největší stativ, který se na seriálu používá se jmenuje Easylift – váží 70kg.
- Butterfly – kovový rám, na který je vypnutý potah (coat)
 - Bílý potah, White Solid – používá se na odraz světla, vytváří rozptýlené měkké přirozené světlo.
 - Černý potah, Black Solid – používá se na negativní odraz světla.
- Difusion / Difuze – rozptýlení směru světla, speciální fólie, má různé barvy a transparence (průsvitnost).
- Pauzák – až 6x levnější varianta difuze, taktéž se používá k rozptýlení světla, materiál podobný rýsovacímu papíru, spotřeba se dá odhadovat v tisících metrech za celý seriál.
- Filtry, fólie – speciální, nehořlavé, klapky, na které se fólie přicvakává má 200°C.

⁷³ Vrchní osvětlovač (gaffer) David Riehs In. Citace z rozhovoru

⁷⁴ tamtéž

Struktura osvětlovačů:

vrchní osvětlovač - gaffer
zástupce vrchního osvětlovače
osvětlovači

Na *Vyprávěj* se tento způsob hierarchie mezi osvětlovači zachovává, ač není zohledněn smlouvou. Je vnímán jako nutnost pro přebírání zodpovědnosti za dílčí činnosti osvětlovačů. „*Je to takový polovojenský způsob.*“⁷⁵ Základní sestava osvětlovačů na tomto seriálu čítá tři lidi, ostatní osvětlovači jsou přidáváni dle náročnosti natáčení. Dále je osvětlovačská přípravná skupina, která dle návrhů gaffera zasvěcuje lokace během dnů a nocí, kdy se na lokaci ještě netočí, aby se svícení v den natáčení zkrátilo i o několik hodin. Práce osvětlovačů je časově i fyzicky náročná a má zásadní vliv na konečný výsledek, který je v případě *Vyprávěj* na velice vysoké úrovni.

3.2.7 Kamerová technika ACE a.s.⁷⁶ – kamerový technik

Kamerová technika byla během prvních tří sérií zajišťována soukromou postprodukční společností ACE a.s., která byla jako jedna z prvních v České republice založena v roce 1992 původně jako střižna a kamerový servis. Vedoucím je Martin Paleček, který k této práci poskytl rozhovor o postprodukci jako takové. Pro natáčení posledních dvou sérií seriálu *Vyprávěj*, tedy IV. a V., je primárně využívána kamerová technika *České Televize* a pouze v případě nasazení druhého paralelního štábu využíváme služeb soukromé společnosti.

Seriál *Vyprávěj* se natáčí na dvě kamery Sony PDW-700 XDCAM HD s vlastním záznamem – camcorder. Natáčí se v HD rozlišení ve formátu MPEG HD422 s datovým tokem 50MPS (50 megabytů za sekundu). Jako záznamové medium je použit blue-ray disk s kapacitou 24GB nebo 50GB (dvouvrstvý). Pro monitoring slouží v případě

⁷⁵ Vrchní osvětlovač (gaffer) David Riehs In. Citace z rozhovoru

⁷⁶ ACE [online]. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.ace-prague.cz/>

barevných a jasových korekcí (clona nebo iris control) dva devítipalcové HD LCD monitory. „Režie a skript má k dispozici dva sedmnácti palcové HD LCD monitory, hlavní kameraman může dálkově ovládat clonu systémem ELVIA iris control (český patent).“⁷⁷ Přenos signálu mezi kamerou a monitorem je zajištěn koaxiálním kabelem ve formátu HD SDI, na ovládání je použit multi kabel typu SYGFY. Vzhledem k tomu, že se seriál *Vyprávěj* točí převážně v exteriérových lokacích, je napájení kamer řešeno bateriemi. Obrazové korekce provádí kameroví technici přímo v menu kamery. Synchronizace timecodu je zajištěna externím zařízením AMBIENT - každá kamera má svůj vlastní generátor timecodu, tyto generátory jsou mezi sebou synchronizované tzv. "načuchnutím" timecodu⁷⁸ z jedné z kamer. Záložní zvukový záznam (master záznam si zvukař pořizuje na vlastní medium) je zaznamenáván do jedné z kamer. Synchronizace zvuku s obrazem je zajištěna klapkou a timecodem. Jako objektivy jsou použity tzv. "televizní skla" značky CANON nebo FUJINON. K dispozici jsou dvě "dlouhá" a jedno "široké" sklo.

3.2.8 Grip – technik kamerové techniky

"Gripák" – technik kamerové techniky⁷⁹ se stará o přípravu a realizaci všech záběrů v pohybu. Náplní jeho práce je stavba, zapojení a obsluha všech níže popsaných pomůcek, stará se o pohodlí a bezpečnost asistenta kamery a kamery. Při obsluze techniky zajišťuje plynulý pohyb kamery dle požadavků režie či asistenta kamery, sleduje pohyb herců, kamery a napomáhá kameramanovi při komponování záběru.

Specifickým předmětem pro grip je camera dolly, kamerová jízda, která se obvykle používá od značky Movie Tech. Používají se dva typy těchto kamerových jízd, "Magnum" s elektromechanickým výsuvem, váží okolo 150kg a "lehké dolly", používané především v horších terénech, váží okolo 50kg,

⁷⁷ Kamerový technik Martin Dobos In. Citace z rozhovoru

⁷⁸ Technikem určená kamera generuje timecode. Připojením externího generátoru TC ke kameře do výstupu TC se platný TC přenese do generátoru druhé kamery, tím se TC v obou kamerách sjednotí. TC musí být ve všech (v případě *Vyprávěj* – dvou) kamerách stejný.

⁷⁹ ORLEBAR, J. *Kniha o televizi*, s. 202, 1. vyd. Praha: Akamedie múzických umění v Praze 2012, s. 202. ISBN 978-80-7331-246-6

podle výbavy. Kolejnice se skládají buď z rovných dílů, nebo oblouků, celý kruh je pak tvořen osmi díly. Všechny typy kolejnic se do sebe upevňují pomocí spojek.

Obrázek 6: Camera dolly na kolejnicích

Zdroj: Archiv autora

Podkladový materiál⁸⁰:

- klíny
- paganinis⁸¹ – dřevěné destičky různých výšek, používané pro vyrovnání kolejí v hrbolatém terénu.
- Apple box⁸² – dřevěné obdélníkové stohovatelné bedny, slouží k vypodložení kolejnic, používány též jako stupátko či sedátko pro asistenta kamery – švenkra.
- Camera box – dřevěné čtvercové stohovatelné bedny, dají se do sebe upevnit pomocí zámků, používají se ke stavbě čtvercových základů či pódíí. Jsou známější pod slangovým názvem "hokr".

⁸⁰ Technik kamerové techniky Michal Nepomucký In. Citace z rozhovoru

⁸¹ Pags, Paganinis | *In depth and practical guide to television production*. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://eyefish.tv/dictionary/pags-paganinis>

⁸² *Apple box*. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://eyefish.tv/dictionary/apple-box>

Obrázek 7: Apple box

Zdroj: *Apple box*. [online] [cit. 2013-02-08].

Dostupné z <http://cinequipwhite.wordpress.com/2009/08/13/apple-boxes-not-just-for-carrying-produce-anymore/>

Steadicam⁸³ je zařízení, které asistentovi kamery umožňuje nosit kameru s sebou, aniž by byl záběr jakkoliv roztřesený, jako bývají záběry natočené "z ruky". Steadicam je sestaven z postroje, jenž si kameraman oblékne a pevně utáhne, dále dvěma na sebe navazujícími krátkými "paralelogramy" tvořené kovovými rameny, z nichž jedno je připevněno k postroji a druhé k vertikálně orientované tyči, nazýváme též sled. „*Její horní konec je vybaven stativovým upnutím pro kameru s vyvažovacími posuvy a spodní konec je vyvážen závažím, které je částečně suplovaným elektrickým zdrojem a malým kontrolním monitorem.*“⁸⁴ Celý tento systém váží 15 kg a více, pro kameramana je tedy natáčení velice fyzicky náročné a je potřeba, aby to byl člověk velmi zkušený. Původ využití toho systému najdeme v armádě, kdy se postroj používal jako držení ramene s kulomety ve vrtulníku.⁸⁵

Minijib jeřáb lze upevnit na oba typy camera dolly Movie Tech, funkční rádius ramene je okolo 110 cm. Pro větší rozsah pohybu používáme kamerový jeřáb JimmyJib. Délka ramene je 2-12 metrů, díky tomuto rozsahu lze sestavu ideálně přizpůsobit obrazové dramaturgii a režijnímu záměru.

⁸³ *Steadicam - Wikipedie*. [online]. © 13.03.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Steadicam>

⁸⁴ Technik kamerové techniky Petr Fiřt In. Citace z rozhovoru

⁸⁵ Technik kamerové techniky Michal Nepomucký In. Citace z rozhovoru

Ladder pod je sestava tří hliníkových žebříků, které se nahoře spojují hliníkovou platformou, nazývanou eurochip, tato sestava se používá ke statickým záběrům z výšky.

3.2.9 Zvuk, mistr zvuku, mikrofonista – plac

Většina audiovizuálních děl má tři zvukové stopy – dialog, hudbu a ruchy. Vzhledem k tomu, že jednotlivé záběry téměř nikdy nevznikají chronologicky po sobě, dopomáhá použití různorodých zvuků, ruchů a hudby k jejich propojení.

Mistr zvuku a jeho asistenti mikrofonisté jsou na place samostatnou tvůrčí jednotkou, která je zodpovědná za výsledný zvuk a jeho technickou kvalitu. Jedna z možností zaznamenávání dialogů je prováděna pomocí mikroportů, které jsou umístěny na těle či oděvu herce, druhá je pomocí směrového mikrofonu – velký mikrofon instalovaný na teleskopické tyči – "tágo". Natáčení seriálu je uzpůsobeno pro kontaktní snímání zvuku, protože se z hlediska tempa natáčení nestíhají postsynchrony, i veškeré mimo obrazové dialogy a atmosféry se natáčí na place v průběhu dne. Jediná dialogová zvuková stopa pořizovaná ve zvukovém studiu ČT je hlas vypravěče (Honzík), I., II. a III. série hlas herce Vojtěcha Kotka, IV. a V. série hlas Matěje Hádky. K dotvoření zvukové stopy je nutná také spolupráce se zvukovým specialistou na nahrávky hudby.

Mistr Zvuku používá přenosný zvukový mixážní pult, který je kabelem připojen ke kameře a zachycuje výstupy z mikrofonu. Zvuk je nahráván na digitální pásku, nebo hard disk v kameře. Pro postprodukční synchronizaci nahraného zvuku s pohybem úst herců se používá klapka. K zaznamenávání zvuku na *Vyprávěj* se používají dva směrové mikrofony, zvuk z nich kontroluje zvukař ve sluchátkách. Kromě zodpovědnosti za kvalitu zvuku též kontroluje, aby se zvuky v rozhovorech nepřekrývaly a vyvažuje zvuk pozadí a řeči. „*Cílem je poskytnout střihači čistý zvuk, který si v sobě uchovává atmosféru prostředí a plnou resonanci řeči.*“⁸⁶

⁸⁶ ORLEBAR, J. *Kniha o televizi*, s. 202, 1. vyd. Praha: Akamedie múzických umění v Praze 2012, s. 202. ISBN 978-80-7331-246-6

Mikrofonista se stará o včasné a kvalitní ozvučení tzv. "oportování" herce, dále konzultuje se zvukařem svoji pozici za kamerou, podlepuje podpatky procházejícího komparsu, aby nedocházelo k rušení záznamu dialogů. Zodpovědností mikrofonisty je správné umístění mikrofonu v prostoru tak, aby byl mimo kameru a zvukař mohl zvukovou stopu kvalitně zachytit. Velmi často se stává, že se opakuje celý záběr kvůli chybě mikrofonisty či narušení zvuku v obraze – přelet letadla, projíždějící automobil, houkající sanitka, štěkot psa apod. Z těchto důvodů je pro zvukaře natáčení v rušném prostředí velice problematické.

3.2.10 Výprava

Architekt pracuje na návrzích dekorace a jejím rozložení, připravuje podklady pro stavbu a realizaci dekorací a předává zařízené dekorace. Jeho asistentka pak při natáčení provádí dohled přímo na place, tuto funkci vykonává Kateřina Hájková. Před natáčením nabízí režisérovi různé možnosti umístění rekvizit v dekoraci a následně pověřuje "placové" rekvizitáře realizací schváleného návrhu scény. Je zodpovědná za správnost použitých dobových rekvizit a po celou dobu natáčení musí kontrolovat zda se do záběru omylem nedostal nežádoucí předmět např.: PET lahev apod. Architekt a jeho asistentka velmi úzce spolupracují se všemi ostatními složkami, jejich nejbližšími spolupracovníky jsou rekvizitáři.

Seriál *Vyprávěj* se díky kvalitnímu provedení dekorací a pečlivému výběru rekvizit stal uvěřitelným výpravným dílem. Tomuto faktu musela předcházet velice pečlivá studie dobových materiálů, neboť záleží na každé použité drobnosti. Touto činností se při tvorbě seriálu zabývá sehraný tým v čele s Milanem Býčkem a Marcelem Hánou. Vzhledem k náročnosti příprav a shánění dobových rekvizit se na tvorbě podílí kolektiv dvaceti až třiceti pracovníků, kteří musí plnit velmi náročná zadání. Přípravní i "placovní" rekvizitáři podrobně pročítají scénář, ze kterého vypisují nové, ale i již viděné rekvizity. Sestavují plán příprav a rozdělují si jeho jednotlivé části tak, aby se všechny potřebné věci stihly vyrobit, objednat či obstarat. Dále sledují návaznosti scénáře a kompletují tzv. rekvizitní sety každé dekorace a každého herce. V případě, že se v ději scénáře objeví neobvyklá rekvizita, snaží se zprvu sehnat

rekvizitu originální, pokud to není možné, zadá se výroba repliky, která je však nesrovnatelně nákladnější. Vzhledem k počtu používaných rekvizit je z důvodu rozpočtu nemožné všechny vyrábět, proto jsou nároky na výkony rekvizitářů "zařizovačů" vysoké. Musí se dlouhodobě věnovat práci v terénu a hledání na internetu, kde nacházejí zdroje dobových rekvizit. Obrovským a cenným zdrojem, který mají rekvizitáři k dispozici je fundus ČT. Využívají i bohaté nabídky předmětů ze zdrojů *Barrandovských ateliérů*. Dochází také k situacím, kdy se diváci sledující seriál ozývají a nabízejí nábytek, vybavení i oděvy.

Obrázek 8: Fotografie dekorace studia Vyprávěj

Zdroj: *BLESK*. [online] [cit. 2013-02-08].

Dostupné z http://img.blesk.cz/img/1/normal480/1391271_vypravej-serial.jpg

V. série seriálu *Vyprávěj* se natáčí v devíti neustále se měnících dekoracích. Dekorace se mění hlavně z důvodu postupu časové linie v ději, dochází k výměně celého zařízení od nábytku až po hrnečky. Největší výměna dekorací proběhla před natáčením scén odehrávajících se po roce 1989. V tomto období došlo k hrubé přestavbě všech bytů a kanceláří hlavních protagonistů. Činnost této složky má zásadní vliv na celkové / konečné vyznění zpracování dobového seriálu a jeho přijetí u diváků.

3.2.11 Kostýmní výtvarnice, vedoucí kostymérka

Seriál *Vyprávěj* má hlavního uměleckého garanta – kostýmní výtvarnici Libuši Pražákovou, která začala působit již v roce 1973 a mezi její nejvýznamnější projekty patří *Třetí Princ*, *S tebou mě baví svět*, *Dobrodružství kriminalistiky*, *Život na zámku*, *Četnické humoresky* nebo film *Post Coitum*. Kostýmní výtvarnice připravuje výtvarné a dobové návrhy kostýmů, které konzultuje s režisérem, architektem a uměleckou maskérkou. Účastní se většiny kostýmních zkoušek komparsu a herců, na základě kterých potom připravuje a zadává výrobu či úpravy kostýmů. Ve spolupráci s vedoucí kostymérkou Ivanou Hawlovou vytváří a udržují šatník hlavních protagonistů a neustále ho v průběhu seriálového vývoje mění. Dále se společně starají o kostýmní scénář a návaznosti kostýmů. Výtvarnice je vytižena především v době příprav kostýmů a během natáčení už její práce spočívá spíše v kontrole a dodržování režii schválených věcí. Honorář dostává na základě autorské smlouvy paušálem.

Vedoucí kostymérka se s výtvarnicí podílí na realizaci kostýmů (šití, úpravy, nákup, fundus), je součástí všech přípravných procesů před natáčením i během něho. Účastní se a provádí kostýmní zkoušky komparsu a herců. Během natáčecího dne se věnuje samotnému oblékání herců a ověřuje si dle scénáře správnost kostýmů z hlediska návazností. Odpovědností vedoucí kostymérky je zajistit herci režisérem požadovaný kostým k jeho spokojenosti. Dále provádí celkovou údržbu kostýmů – praní, čištění apod. Na základě schválení výtvarnice se primárně se stará o rozložení rozpočtu kostýmní složky.

3.2.12 Make – up

Maskérská sekce se řadí do tří vrstev, vedoucím této složky je umělecký maskér. Z pravidla bývá na projektu jenom jeden umělecký maskér, ale vzhledem k náročnosti natáčení je tato sekce početnější, v případě *Vyprávěj* jsou to Adéla Robová, Radmila Vávrová a Jana Málková. Nejdéle působící umělecká maskérka Adéla Robová má na starosti organizaci celé maskérské složky, stará se o vhodné rozložení jejich rozpočtu a kontroluje veškeré výdaje maskérů. Dále se podílí na návrzích líčení a paruk,

konzultuje je s režisérem a kostýmní výtvarnicí. Do příprav spadá taktéž příprava masek, vlásenek, výroba paruk, kotlet a knírků. V neposlední řadě organizuje a aktivně se účastní maskérských zkoušek herců i komparsu, které jsou spojeny se zkouškami kostýmů. Jejich podřízenými jsou maskérky, kterých je na *Vyprávěj* celkem osm, každá z nich má od hlavní umělecké maskérky přidělenou část často se opakujících herců, kterým se vždy v jejich přítomnosti věnují. Nejpočetnější jsou na *Vyprávěj* maskérské výpomoci, které se nasmlouvají v požadovaném počtu na náročnější natáčecí dny, většinou líčí a upravují vlasy epizodním hercům a komparsu.

Práce umělecké maskérky dostává konkrétní podobu v okamžiku, kdy je k dispozici scénář. Při zpracovávání scénáře zjistí, jaké postavy se v daném díle objevují, dočte se o jejich charakterech a udělá si celkové i konkrétní představy, které dále konzultuje a piluje s režisérem. „*Režisér Biser Arichtev má velké a dobré představy, dokonce někdy vymyslí něco tak skvělého, co ani mě ani výtvarnici Libuši Pražákovou nenapadne*“⁸⁷ sdělila umělecká maskérka Robová. Po upřesnění všech zainteresovaných složek začínají maskérské zkoušky, kde se kontroluje délka a barva vlasů, zkouší se různé líčení, paruky, u pánů se pro dotvoření uvěřitelnosti doby používají kotlety, knírky atp. Pro výběr správné paruky je třeba vyzkoušet i 20 – 30 paruk různých délek a barev. Náročnost líčení mužů se v průběhu natáčení velmi výrazně změnila. V počátcích, kdy se seriál odehrával v šedesátých letech, používala se u nich pro dotvoření doby velká spousta speciálně vyrobených knírů a hlavně kotlet, které se lišily barvou, tvarem, ale i velikostí. S postupem seriálového času se zamýšlelo kotlety hercům postupně odebírat, ale paradoxně se zjistilo, že herci po líčení bez kotlet vypadají mladší, proto se musely mnoha z nich upravené kotlety nechat (aby neomládli).

Nyní, ke konci seriálu se maskérky potýkají s velkou výzvou a to je stárnutí herců, bohužel jej nemohou dělat klasickým způsobem, vzhledem k tomu, že se točí každý den a pleť herců by velmi trpěla. Také podmínky (rychlost) natáčení nedovolují každodenní až tříhodinové líčení herců a maskérky proto musí volit rychlejší způsob navození iluze stárnutí. Maskérky se musí vypořádat i s osobním citěním jednotlivých herců

⁸⁷ ROBOVÁ, A. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Masky - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/9323-masky-jak-se-dela-vypravej/>

„Je pravda, že některé herečky se zestařování brání.“⁸⁸ přiznává umělecká maskérka, některým hercům naopak tento proces pomáhá a jsou tak schopni se lépe vcítit do postavy, kterou ztvárňují. Stárnutí herců by se jim mělo dařit hlavně díky parukám, šedivění vlasů, speciálnímu líčení a zvýrazňování jejich reálných vrásek. Bohužel jsou divácké ohlasy na díly poslední V. série velmi negativní a odsuzují nedokonalost této techniky. „... rodiče zůstali stejní a začínají vypadat skoro mladší, než jejich děti. Je to do očí bijící a celou sérii to dost degraduje.“⁸⁹

Klasická technika filmového stárnutí je zdoluhavý a náročný proces, který vyžaduje velmi profesionální a časově náročnou soustředěnou práci. Dělají se odlitky hercova obličej, na které se modelují celé části tváře, vymodelované kusy se potom na herce nalepí. Herec může tento proces vydržet pouze omezenou dobu, protože se pleť pod nalepovanými odlitky velice ničí. „Na *Zdivočelé zemi* vyráběl kolega René Stejskal⁹⁰ – *SFX MAKE-UP*⁹¹, stárnutí všech herců přibližně o třicet let.“⁹² říká Adéla Robová. Bylo to dané taktéž podmínkami natáčení, které byly na *Zdivočelé zemi* časově benevolentnější než na *Vyprávěj*.

3.2.13 Casting - herci, epizodní herci, kompars

Hlavní obsazení zajistila agentura ArtCorp s.r.o., která se projektu věnovala pouze v počátcích, kdy byl režisérem Rudolf Tesáček. Po výměně režiséra byla najata nová castingová agentura, Echo casting s.r.o., kterou vede Květa Mazurová, její přímou podřízenou je casting koordinátor Karolína Michálková – herecké a komparsní obsazení. Pro zajištění dětských hereckých a komparsních rolí se využívá služeb

⁸⁸ ROBOVÁ, A. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Masky - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/9323-masky-jak-se-dela-vypravej/>

⁸⁹ PROCHÁZKA, I. *Diskuse — Vyprávěj*. [online]. © 18.03.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/diskuse/>

⁹⁰ STEJSKAL, R. *SFX MAKE-UP*. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.volny.cz/stejskal.rene/en/profil.htm>

⁹¹ SFX MAKE-UP – speciální technika make-upu – umělé masky, zranění apod.

⁹² ROBOVÁ, A. In. VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Masky - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/9323-masky-jak-se-dela-vypravej/>

agentury A-casting. Do hlavního obsazení seriálu *Vyprávěj* můžeme počítat celkem dvacet herců, do vedlejšího pak spadá cca čtyřicet, kteří se během každé série opakují průměrně v každém druhém díle. Během čtyř let natáčení se však do seriálu obsadilo 900 mluvených epizodních rolí a 400 nemluvených. Všichni zájemci o roli se účastní castingu, s několika výjimkami, kdy obsazení konkrétní role určí přímo režisér např. na základě zhlédnutého divadelního představení. Pro ilustraci se castingu zúčastní v průměru 200 kandidátů, ze kterých je obsazeno přibližně 5 až 10 rolí dle momentální potřeby. V případě, že jsou pro danou roli navrženi vhodní kandidáti, neprobíhá standardní casting, ale jsou osloveni pouze vybraní jedinci. Režisér udělá návrh obsazení, které castingový režisér zpracuje a požadované herce osloví s nabídkou role. Po úspěšném obsazení prochází herec přípravou na roli, zúčastní se kostýmní a maskérské zkoušky, obdrží platné verze scénářů a podepisuje autorskou smlouvu. Je-li herec obsazen do role většího rozsahu, je kontaktován pomocným režisérem – plán, který zaznamená jeho závazky, aby je mohl zkoordinovat s natáčecím plánem. Problematiku hereckých závazků objasňuje Slunčík: „... *problémem českých herců je jejich časová vytíženost*“⁹³.

Kompars je velmi specifickou a obecně podceňovanou nedílnou součástí tvorby seriálu. Celkem bylo použito okolo 9 tisíc komparsistů, průměrně se za měsíc natáčení použije 200 komparsistů, pokud se však natáčí davové scény, je tento počet mnohonásobně vyšší. Pro příklad můžeme uvést natáčení na Národní třídě, kde se použilo 190 komparsistů pro vytvoření dokonalé iluze demonstrujícího davu. Při výběru komparsu je nutné zohlednit dobově vhodné typy, požadavky udává umělecký maskér ve spolupráci s kostýmním výtvarníkem. Požadavky na kompars jsou z hlediska tvůrčích složek mnohdy přísnější než u herců, z finančních i časových důvodů není možné kompars zásadním způsobem upravovat, proto musí odpovídat předem daným kritériím (Make up: barva a délka vlasů, tetování a piercing; Kostymér: konfekční velikost oblečení, velikost bot). Vybraní adepti se před natáčením účastní kostýmní a maskérské zkoušky, kde je kontrolováno zda odpovídají zadaným požadavkům. V neposlední řadě musí casting koordinátor pečlivě kontrolovat, aby nedocházelo k opětovnému obsazení již v seriálu viděných tváří.

⁹³ SLUNČÍK, V. *Sitcom: Vývoj a realizace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010, s. 28. ISBN 978-80-7331-192-6

Obrázek 9: Ukázka set – karty v databázi castingové agentury

Základní informace

ID (identifikační číslo): # 51406
Jméno a příjmení: Lucie [redacted]
Pohlaví: žena | Etnikum: [redacted]
Věk: [redacted] (Datum narození: [redacted])
Kategorie: **Kompars**
Barva očí: **modrá** | Barva vlasů: **blond**
Výška: 172 cm | Váha: 78 kg
Konfekční velikost: 40-42 | Velikost bot: 40 | Míry: // (100/88/100) | Krk:
Vousy: **Ne** | Tetování: **Ne** | Piercing: **Ne** | Ruce a nehty:
Telefon: [redacted]
E-mail: [redacted] | web: [redacted]
Trvalé bydliště: [redacted] | (Dočasně: | |)
Datum registrace: Datum přefocení:

Povolání, zkušenosti, sport, koníčky

Profese:
Vzdělání:
Řidičský průkaz: B
Filmové role:
Televizní role: (reklama:)
Divadelní role:
Jazyky: (A/, N/)

Zdroj: Echo casting s.r.o.

3.3 Postprodukce

Seriály se ve většině případů natáčejí na XD CAM – blue-ray disky, které musí být z placu řádně očíslovány. Každý disk má své vlastní specifické číslo, které je zapsané ve skriptovém scénáři a slouží hlavně k orientaci střiháče - editora v natočeném materiálu. Veškerý natočený materiál se ve střížně pomocí přehrávače přepíše tzv. "natáhne" do počítače a zdigitalizuje se, „během natahování dochází k logování“⁹⁴ – k materiálu se přiřazují názvy např. C1004, C1005 a může se připojit i poznámka či konkrétnější označení pro zlepšení orientace editora. S přepsaným

⁹⁴ Vedoucí postprodukce Martin Paleček In. Citace z rozhovoru

materiálem se pracuje/operuje v programu Final Cut, ve kterém se edituje první verze tzv. offline. Díl se dle obtížnosti střihu do této fáze dostane za čtyři až pět dní. Offline verze se pošle ke zvukovým úpravám – hudba, dialogy herců – "voiceover" a ruchy, po sjednocení zvuku se začne mixovat. Obrazová část se zpracovává na pracovišti Base light, kde se záznam "barví". Když se offline verze schválí přechází střih do další fáze, které se říká online. „Když je obrazová část dokončena přisazuje se k ní zvuková stopa, ze které se vyexportuje master – HD CAM, který se odevzdá na Českou Televizi.“⁹⁵

Příprava online verze spočívá se třech základních úkonech:

- Příprava úvodních a závěrečných titulků.
- Triky – déšť / sníh v obraze, retušování nežádoucích prvků.
- Barvení – provádí hlavní kameraman, trvá jeden den.

Obrázek 10: Rozpis postprodukční techniky

TECHNIKA V POSTPRODUKCI	
XD CAM	nosič - disk
XD CAM Player	slouží k nahrání materiálu do počítače – střížny
Final Cut	střížna, program k editování videa
Base Light	barvicí pracoviště
HD CAM	nosič - kazeta
HD CAM Player	slouží k nahrání materiálu na HD CAM

Zdroj: Archiv autora

Postprodukčního procesu se účastní mnoho lidí. Technik – asistent střihače přepisuje materiál do počítače a připravuje jej k následné práci editora. Střihač se věnuje samotnému sestřihání dílu dle skriptového scénáře, vytvořený offline střih je potom technikem připraven pro barvicí pracoviště a zároveň se odesílá ke zvukovému zpracování. Barvení obrazu provádí hlavní kameraman seriálu za pomoci koloristy. Finální přisazení obrazu a zvuku má na starosti opět asistent střihače, který vytváří i konečný výstup HD CAM.

⁹⁵ Vedoucí postprodukce Martin Paleček In. Citace z rozhovoru

4. Uvedení na obrazovku

4.1 Marketingové strategie

V případě seriálu *Vyprávěj* má marketing projektu na starosti *Česká televize* „jedná se o zakázku, nikoliv koprodukcí.“⁹⁶ Postupuje však v úzké součinnosti s Dramedy Productions, neboť podmínky marketingové spolupráce jsou zakotveny ve smlouvě. Dramedy Productions má povinnost k marketingové spolupráci smluvně podchytit jak výkonné umělce – herce, tak i hlavní štábní profese. Uvedení seriálu *Vyprávěj* doprovázela naprosto ojedinělá reklamní kampaň, kterou vymyslel a vedl Pavel Krumpár.

Ten měl v době spouštění vysílání seriálu na starosti Strategický rozvoj a byl to právě on, kdo přišel s nápadem změnit marketingové strategie *České televize*. On a jeho tým navrhl, že by *Česká televize* měla začít uvažovat o “multimedialitě“ pořadů ČT. Uvažoval nad potenciálem pořadu, který mají i jiná média, než je televizní obrazovka. „*Inspirovat jsme se nechali na televizní přehlídce festivalu v Cannes.*“⁹⁷ Konkrétně je inspiroval nápad televizního seriálu s verzí pro mobilní telefony, prezentovaly se 2-3 minutové sekvence, které seriál odvyprávěly na zcela nové platformě. Právě seriál *Vyprávěj* byl skvělou příležitostí pro spuštění těchto mediálních akcí právě svojí koncepcí.

Jednou z hlavních platform jsou mobilní telefony. Česká televize se domlouvala s mobilními operátory na tom, že by udělala balíček pro lidi s mobilním telefonem. Tento balíček obsahoval jakýsi programový balíček, který byl na 5 nebo 7 dní. Obsah SMS zpráv se každý den lišil, zájemce o tuto službu mohl pomocí objednané služby dostat socialistický vtíp, upoutávku na další díl, informace o historické reálii z doby, ve které se seriál nacházel. „*Tato služba byla bezplatná, vnímali jsme to jako promo seriálu. Byl to marketingový nástroj.*“⁹⁸ Dále s tím byla spojena možnost stahování různých vyzvánění do mobilu atp.

⁹⁶ Ředitel Výroby ČT Václav Myslík In. Citace z rozhovoru

⁹⁷ Ředitel Strategického rozvoje ČT Pavel Krumpár In. Citace z rozhovoru

⁹⁸ tamtéž

Nejdůležitější součástí nového mediálního konceptu byl internet, který dodnes nese původní obsah. Na začátku byla hlavním obsahem webových stránek *Vyprávěj* časová osa, která prezentuje nejenom vývoj seriálu, ale i historické reálie. Tvůrci této osy chtěli, aby měla i vzdělávací podtext, „ ... v případě, že se někdo o seriál zajímá, chceme, aby se dozvěděl i zajímavosti doby, o které seriál pojednává.“⁹⁹ Je rozdělena na různé segmenty – domácí a zahraniční politika, věda, technika a sport. V souvislosti s webovými stránkami vznikala spousta zajímavých námětů, za jeden z nejzajímavějších může být považován cyklus instruktážních videí "Jak na to", ve kterých popisuje, nebo zažívá fenomén té které doby – dobové reálie. Tato videa byla dobrým obsahem i pro mobilní telefony, protože jsou krátká. „*Jsou to vtipné skeče, které rozšiřují potenciál seriálu.*“¹⁰⁰ Internet byl od začátku zamýšlen, jako velmi důležitá součást projektu, něco co ho rozvíjí a zároveň doplňuje zábavnou formou o historické reálie

Dalším zajímavým elementem bylo zapojování diváků do tvorby seriálu, v internetových anketách mohli rozhodovat o kostýmech herců, ale i o tvoření či rozpadu vztahů hlavních protagonistů. Dále se mohli zapojit přímo do procesu natáčení, kterého se výherci soutěží účastnili jako kompars apod. „*Zahrnuli jsme širokou veřejnost do procesu tvorby.*“¹⁰¹

Zapojen byl i *Český rozhlas*, kde byl vytvořen pořad, kam byli zváni vystupující seriálu, kteří se dotýkali jednotlivých období. Většinou se zabývali tématy chronologicky s dějem seriálu. „*Toto opět plnilo jak vzdělávací potenciál, tak i ten marketingový.*“¹⁰² Dalších promo akcí se účastnili i časopisy a noviny, jako hlavní partner byl časopis *Květy*, který vyráběl seriál kopírující dobu v dílech *Vyprávěj*.

Hlavním záměrem Pavla Krumpára a jeho týmu bylo vytvořit nové platformy pro šíření seriálu, za účelem rozšiřování povědomí o něm. Ideální pro tyto projekty je, začít připravovat společně s produkcí a scénářistickou přípravou další výstupy pro ostatní média. Když scénárista píše první díl seriálu měl by současně vytvořit návrh derivátu pro např. mobilní telefony a produkce by s tím měla počítat. Myšlenka dělat

⁹⁹ Ředitel Strategického rozvoje ČT Pavel Krumpár In. Citace z rozhovoru

¹⁰⁰ tamtéž

¹⁰¹ tamtéž

¹⁰² tamtéž

multimediální projekty vznikla později, než samotný seriál, nicméně *Vyprávěj* pro to byl ideální nosič. „*Ve Vyprávěj jsme viděli obrovský potenciál, byť jsme nevěděli, zda bude pokračovat.*“¹⁰³

4.2 Sledovanost

Obrázek 11: Sledovanost seriálu *Vyprávěj*

Název pořadu, řada	Vyprávěj I.	Vyprávěj II.	Vyprávěj III.	Vyprávěj IV.
Počet dílů řady	26	16	26	16
Začátek vysílání	31.08.2009	03.09.2010	09.09.2011	07.09.2012
Konec vysílání	22.02.2010	17.12.2010	23.03.2012	11.01.2013
Období	1964-1975	1975-1977	1977-1989	1989-1991
Počet dospělých diváků	1 mil. 327 tisíc	1 mil. 121 tisíc	1 mil. 317 tisíc	1 mil. 36 tisíc
Počet dětských diváků	43 tisíc	62 tisíc	79 tisíc	67 tisíc

Nejsledovanější díl série				
Počet dospělých diváků	1 mil. 509 tisíc	1 mil. 227 tisíc	1 mil. 419 tisíc	1 mil. 148 tisíc
Rating(%)	17,20%	13,9%	16,10%	13,10%
Share(%) podíl na publiku	38,25%	34,38%	34,04%	30,02%

Vzdělání SŠ	18,10%	14,40%	16,00%	12,20%
Vzdělání VŠ	14,80%	14,60%	16,50%	12,70%

Rating / Share				
Bydliště, V MB do 999	16,00%	13,50%	15,80%	12,40%
Bydliště, V MB do 999*	33,88%	35,07%	37,32%	30,59%
Bydliště, V MB 1000-4999	16,20%	13,20%	15,60%	12,20%
Bydliště, V MB 1000-4999*	34,79%	31,87%	34,46%	29,13%
Bydliště, V MB 5000-19999	14,20%	12,90%	17,20%	12,90%
Bydliště, V MB 5000-19999*	30,25%	30,10%	36,63%	28,84%
Spokojenost, SpoKoeff Ž15+	8,2	8,2	8,7	8,8
Spokojenost, SpoKoeff 25-34	x	9,3	9,4	8,8
Spokojenost, SpoKoeff ZŠ+Vy	x	8,6	8,6	8,6

Zdroj: České Televize

¹⁰³ Ředitel Strategického rozvoje ČT Pavel Krumpár In. Citace z rozhovoru

Sledovanost *Vyprávěj* je v průběhu let velice dobrá. Největší sledovanosti se těší hned I. řada¹⁰⁴ seriálu *Vyprávěj*, která k televizním obrazovkám přilákala celkem 1 mil. 327 tisíc dospělých diváků a 43 tisíc dětí ve věku 4-14 let, ty však nejvíce zaujala III. řada¹⁰⁵, která k televizorům usadila na 79 tisíc dětí. Nejmenší sledovanost má potom IV. řada¹⁰⁶ s 1 mil. 36 tisíci diváků. Výsledky sledovanosti poslední V. řady ještě nejsou známy, ale dle dosavadních diváckých ohlasů na oficiálních webových stránkách se dá předpokládat, že sledovanost bude ještě nižší.

V průběhu vysílání tohoto retro seriálu si tvůrci vyslechli mnohé jak divácké, tak odborné kritiky. Seriálu bylo v jeho začátcích vytýkáno, že mapovanou dobu idealizuje a není tedy pro diváka uvěřitelný. Tvůrci se právem bránili tím, že se nesnaží o tvorbu dokumentu, ale seriálu, který diváka zavede zpět do jeho vzpomínek na dětství či dospívání. Pro navození nostalgických vzpomínek dramaturgové seriálu využili archivní záběry. V každém díle diváka čeká zhlédnutí 3 – 5 minut zpráv, aktualit a reportáží z doby, kdy se díl odehrává. Tento element je divákem obecně vnímaný jako zajímavý a poučný, proto se objevuje i v porevolučních dílech. Nyní vysílané sérii je obecně vytýkána nedokonalost make-upu a špatně zvolené herecké obsazení. Dle názoru producenta Bobiňského, který se zabývá průběžným hlídáním dějového vývoje si *Vyprávěj* původní standard udrželo. Během vysílání již natočených dílů sleduje aktuální ohlasy diváků a možnými změnami ve scénáři se snaží jejich nespokojenost eliminovat. „*Jde mi o to, jestli je to pořád seriál Vyprávěj, jestli je to to, co od toho očekávají lidé, ale i já, jako divák. Zda-li výsledek naplňuje ducha, kterého jsme si nastavili.*“¹⁰⁷ vysvětluje svůj postoj k diváckým ohlasům. Každá řada si našla svoje kritiky, ale především si našla i svého spokojeného diváky.

Vyprávěj si vybojovalo i svoje ceny, právě v diváckých soutěžích. Projekt vyhrál v roce 2009, 2010 a 2011 cenu TýTý za nejlepší seriál roku, v roce 2010 vyhrál i cenu

¹⁰⁴ PINCOVÁ, Z. *Sledovanost seriálu Vyprávěj – I. řada*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej.pdf>

¹⁰⁵ PINCOVÁ, Z. *Sledovanost seriálu Vyprávěj – III. řada*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-III_80_leta.pdf

¹⁰⁶ PINCOVÁ, Z. *Sledovanost seriálu Vyprávěj – IV. řada*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-iv.pdf>

¹⁰⁷ Producent, dramaturg Filip Bobiňski In. Citace z rozhovoru

absolutního vítěze divácké soutěže TýTý. Další prestižní ocenění si producenti přivezli z festivalu v Monte Carlu, zde vyhráli cenu v kategorii Nejlepší evropský producent dramatického seriálu. Toto ocenění nikdy nezískal český zástupce, především proto byla tato výhra obrovským úspěchem. V současné době seriál opět usiluje o nominaci a získání ceny TýTý.

Obrázek 12: Úvodní fotografie I. řady seriálu

Zdroj: Česká televize – seriál *Vyprávěj*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej.pdf>

Obrázek 13: Úvodní fotografie II. řady seriálu

Zdroj: Česká televize – seriál *Vyprávěj*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-II_70_leta.pdf

Obrázek 14: Úvodní fotografie III. řady seriálu

Zdroj: Česká televize – seriál *Vyprávěj*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-III_80_leta.pdf

Obrázek 15: Úvodní fotografie IV. řady seriálu

Zdroj: Česká televize – seriál *Vyprávěj*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritomu/vypravej-iv.pdf>

Obrázek 16: Úvodní fotografie V. řady seriálu

Zdroj: Česká televize – seriál *Vyprávěj*. [online] [cit. 2013-02-08].
Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/>

ZÁVĚR

Autorka si stanovila za cíl ve své bakalářské práci osvětlit podstatu spolupráce *České televize* s nezávislou produkční společností Dramedy Productions. Podrobně popsala principy výroby a snažila se nezaujatému čtenáři této práce vyčerpávajícím způsobem přiblížit proces vzniku dlouhodobého televizního seriálu pro *Českou televizi*.

Aby měla práce nezpochybnitelnou faktickou hodnotu, vycházela z rozhovorů s tvůrci seriálu i z názorů zástupců *ČT*. Díky informacím získaných od obou kooperujících subjektů nabídla čtenáři pohled do zákulisí této ojedinělé spolupráce. Během pořizování těchto materiálů se potýkala i s nezájmem respondentů rozhovor či konkrétní informace poskytnout. V mnoha případech byla autorka odkázána pouze na jednu konkrétní osobu, proto se nepodařilo detailněji popsat finanční toky zakázky a vykreslit mechanismy sestavení rozpočtu. Tyto informace jsou součástí smlouvy mezi *Českou televizi* a Dramedy Productions a jejich uveřejnění zasvěceným jedincem by mohlo být následně velice problematické. Přesto velká většina oslovených poskytla vynikající a zatím nepublikovaný zdroj dat pro zpracování této problematiky. Autorka se dále mimo jiné soustředila na výčet jednotlivých složek štábu, míru jejich každodenního pracovního nasazení, jejich zodpovědnost za realizaci jednotlivých fází natáčení a důležitost koordinace činností jednotlivých složek podílejících se na výrobě. Vzhledem k nedostatku odborné literatury týkající se zakázkové seriálové tvorby v České Republice, byla tato cesta individuálních rozhovorů prakticky jediným způsobem, jak zvolené téma odborně a kvalitně zpracovat.

Dalším východiskem této práce byla osobní zkušenost autorky, která se na výrobě seriálu již pátým rokem podílí. Díky otevřenosti výpovědí se jí během pořizování a studia získaných materiálů otevřel zcela nový pohled na celkový proces výroby a provázanost jednotlivých členů štábu. Rozhovory se snažila vést z pohledu nezaujatého pozorovatele a tento způsob získávání informací hodnotí jako maximálně funkční.

Na základě rozboru sledovanosti zdokladovala, že se seriál *Vyprávěj* stal úspěšným a velmi sledovaným projektem, který získal řadu ocenění. Tvůrcům se jednoznačně podařilo vyrobit velmi kvalitní retro seriál za velmi příznivou cenu, aniž by to ubralo na kvalitě celého díla. Přes to, že si nízkorozpočtový seriál neklade za cíl být

autentickým dokumentem, dokáže vytvořit uvěřitelnou atmosféru doby způsobem, který je přijatelný i pro mainstreamového diváka.

Dle autorčina názoru práce dosáhla stanoveného cíle a v závislosti na poskytnuté informace detailně odkryla pozadí vzniku specifického díla, kterým seriál *Vyprávěj bezesporu* je.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

SLUNČÍK, V. *Sitcom: Vývoj a realizace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-192-6

ORLEBAR, J. *Kniha o televizi*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze 2012. ISBN 978-80-7331-246-6

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BERMINGHAM, A. *Location Lighting for Television*. Focal Press, © 2003. [online].

[cit. 2013-02-08]. Dostupné z:

<http://books.google.cz/books?id=skjGZ2qxk1sC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

Seznam použitých internetových zdrojů

ACE [online]. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.ace-prague.cz/>

Apple box. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z

<http://cinequipwhite.wordpress.com/2009/08/13/apple-boxes-not-just-for-carrying-produce-anymore/>

Apple box. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://eyefish.tv/dictionary/apple-box>

BLESK. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z

http://img.bleisk.cz/img/1/normal480/1391271_vypravej-serial.jpg

BOBIŇSKI, F. *Vyprávěj, jak Španělé ukradli seriál Američanům*. [online].

© 17.08.2009 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://blog.digizone.cz/bobinski/ahoj-vsichni/?opl-SpamReport219632-opinionId=219632&do=opl-SpamReport219632-send>

Česká televize – seriál Vyprávěj. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z

<http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej.pdf>

Česká televize – seriál Vyprávěj. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z

http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-II_70_leta.pdf

Česká televize – seriál Vyprávěj. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z

http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-III_80_leta.pdf

Česká televize – seriál Vyprávěj. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z

<http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-iv.pdf>

Česká televize – seriál *Vyprávěj*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/>

Česká televize testuje zvukový popis pořadů pro nevidomé. [online]. © 13.12.2012 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/207423-ceska-televize-testuje-zvukovy-popis-poradu-pro-nevidome/>

KAIRE, S. *High Concept Defined Once and For All*. [online]. © 1982-2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.writersstore.com/high-concept-defined-once-and-for-all/>

KALISTA, F. *Filmová produkce*. [online]. Praha: FAMU, © 2005. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: www.famu.cz/docs/UvodProdukce.doc

Martin Schinabek - Filmová databáze online FDb.cz. [online]. © 2003-2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.fdb.cz/lidi/82176-martin-schinabek.html>

Michaela Streit-Kádnerová - Filmová databáze online FDb.cz. [online]. © 2003-2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.fdb.cz/lidi/323649-michaela-streit-kadnerova.html>

Movie Magic Scheduling 5 User Manual. [online]. Entertainment Partners, © 2009. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.scribd.com/doc/48106422/Movie-Magic-Scheduling-5-User-Manual>

Originál nákres David Riehs – archiv autora

Pags, Paganinis | In depth and practical guide to television production. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://eyefish.tv/dictionary/pags-paganinis>

PINCOVÁ, Z. *Sledovanost seriálu Vyprávěj – I. řada*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej.pdf>

PINCOVÁ, Z. *Sledovanost seriálu Vyprávěj – III. řada*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-III_80_leta.pdf

PINCOVÁ, Z. *Sledovanost seriálu Vyprávěj – IV. řada*. [online] [cit. 2013-02-08]. Dostupné z <http://img8.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/vypravej-iv.pdf>

POTŮČEK, J. *Po České televizi spouští Audio Description i České Radiokomunikace v sítích 2 a 3*. [online]. © 01.02.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.digizone.cz/clanky/po-ceske-televizi-spousti-audio-description-i-ceske-radiokomunikace-v-sitich-2-a-3/>

PROCHÁZKA, I. *Diskuse – Vyprávěj*. [online]. © 18.03.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/diskuse/>

Rudolf Merkner - Wikipedie. [online]. © 01.01.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Merkner

Skryté titulky. [online]. © 1996–2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/technika/dodatkovy-sluzby/skryte-titulky/>

Steadicam - Wikipedie. [online]. © 13.03.2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Steadicam>

STEJSKAL, R. *SFX MAKE-UP*. [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.volny.cz/stejskal.rene/en/profil.htm>

VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Masky - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/9323-masky-jak-se-dela-vypravej/>

VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Produkce - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz:8008/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/5859-jak-se-dela-vypravej-produkce/>

VANČURA, F. a E. RŮŽIČKOVÁ. *Bonusy - Režisér Biser Arichtev - Jak se dělá Vyprávěj*. [online]. © 2011 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/video/bonusy/4403-reziser-biser-arichtev-jak-se-dela-vypravej/>

Seznam ostatních zdrojů

Rozhovory pro tuto bakalářskou práci poskytli:

Druhý asistent režie Jan Bílek

Kamerový technik Martin Dobos

Producent, dramaturg Filip Bobiški

Ředitel Strategického rozvoje ČT Pavel Krumpár

Ředitel Výroby ČT Václav Myslík

Skriptka Jitka Nováková

Technik kamerové techniky Michal Nepomucký

Technik kamerové techniky Petr Fířt

Vedoucí postprodukce Martin Paleček

Vedoucí produkce Petra Fabíková

Vedoucí výroby, producent Petr Šizling

Vrchní osvětlovač (gaffer) David Riehs

SEZNAM OBRÁZKŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Ukázka tabulky hereckých závazků	27
Obrázek 2: Dispozice – Národní třída	32
Obrázek 3: Scénosled.....	36
Obrázek 4: Skriptový scénář, poznámky skriptky – informace pro střihače	38
Obrázek 5: Nákres rozmístění osvětlovací techniky v dekoraci.....	42
Obrázek 6: Camera dolly na kolejnicích.....	46
Obrázek 7: Apple box	47
Obrázek 8: Fotografie dekorace studia Vyprávěj	50
Obrázek 9: Ukázka set – karty v databázi castingové agentury.....	55
Obrázek 10: Rozpis postprodukční techniky	56
Obrázek 11: Sledovanost seriálu Vyprávěj.....	59
Obrázek 12: Úvodní fotografie I. řady seriálu	61
Obrázek 13: Úvodní fotografie II. řady seriálu.....	62
Obrázek 14: Úvodní fotografie III. řady seriálu	62
Obrázek 15: Úvodní fotografie IV. řady seriálu	63
Obrázek 16: Úvodní fotografie V. řady seriálu	63

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora:	Karolína Michálková
Obor:	Audiovizuální komunikace a tvorba
Forma studia:	kombinované studium
Název práce:	Zpracování zakázky Televizní seriál pro Českou televizi
Rok:	2013
Počet stran textu bez příloh:	57
Celkový počet stran příloh:	0
Počet titulů českých použitých zdrojů:	2
Počet titulů zahraničních použitých zdrojů:	1
Počet internetových zdrojů:	30
Počet ostatních zdrojů:	12
Vedoucí práce:	MgA. Kateřina Fričová